

Revista antifeixista, feminista, anticapitalista, independentista, ecologista, antirepressiva i garriguenca - Abril 2026 Núm. 8

LA BÒBILA

SUMARI

- PÀG. 3 RELAT **CAN LUNA: cultura o policia, aquesta és la qüestió**
- PÀG. 4 LLENGUA **Activa't. Comparteix la llengua**
- PÀG. 5 INSTITUCIONAL **Fem balanç institucional**
- PÀG. 6 EDUCACIÓ **L'educació pública, al límit: fins quan mirarem cap a una altra banda**
- PÀG. 8 MODEL DE POBLE **Porta a porta sí, però ben fet!**
- PÀG. 10 CULTURA **Can Luna, un cúmul de disbarats**
- PÀG. 12 MODEL DE POBLE **POUM bo, POUM dolent? De moment sense POUM, per tant, dolent**
- PÀG. 14 CULTURA **Sant Jordi: d'heroi de les elits a festa popular i col·lectiva**
- PÀG. 15 COL·LECTIUS **Llarga vida al Safareig!**
- PÀG. 16 NACIONAL **Protegir la infància no pot ser un negoci**
- PÀG. 18 INTERNACIONAL **Un imperialisme que s'accelera: les guerres de trump**
- PÀG. 20 INTERNACIONAL **El món se'n va a la merda... Recuperem el fil, organitzem-nos**
- PÀG. 21 LECTURA I MÚSICA **La dolçor de viure / De bon començament**
- PÀG. 22 MOTS ENCREUATS
- PÀG. 23 MEMS

BEN VIN GUTS A LA BÒBILA 2026

Beviem a glops
aspres cerveses del Pintxo
el meu poble i jo.

Escoltàvem dèbils
arguments sociovergens
el meu poble i jo.

Que Can Luna no és per a la cultura
no podem entendre
el meu poble i jo.

La mateixa aigua privatitzada
ens uní per sempre:
el meu poble i jo.

Un altre aire, on s'hi està bé?
Som indestriables
la marca del meu poble i jo.

Tenim la raó
contra privatitzacions i lladres
el meu poble i jo.

Salvàvem els mots
tot i la regidoria de llengua
el meu poble i jo.

A pujar preus
de l'habitatge apreníem
el meu poble i jo.

Davallats al POUM,
esguardem enlaire
el meu poble i jo.

Ens alcem tots dos
en encesa espera,
el meu poble i jo.

Salvador Espoliat

CRÈ DITS

LA BÒBILA
ÉS UNA INICIATIVA
DE L'ASSEMBLEA LOCAL
DE LA CUP
DE LA GARRIGA

*Han participat en l'elaboració
d'aquest exemplar:*

Redacció i coordinació

Ricard Carví, Salvador Espoliat, Dani
Codina, Roger Prims, Aina Tella, Marta
Folch, Pep Tarradas, Laia Soler, Myriam
Garcia, Ateneu Popular El Safareig, Pilar
Castillejo, Arnau Carné, Jordi Puig i
Irene Puig

Correctora

Catalina Maria Serra Vidal.

Disseny original

Manuela Porter i Francesc Boixader.

Maquetació

Caritg estudi

abril de 2026

- @cuplagarriga
- /cuplagarriga
- @cup_la_garriga
- infocuplagarriga@gmail.com
- lagarriga.cup.cat

RELAT

CAN LUNA: cultura o policia, aquesta és la qüestió

La carta va arribar un dimarts al matí, sense cap avís previ. Un sobre blanc amb el segell de l'Ajuntament. Només hi deia: «Entitats de Can Luna». La primera en obrir-lo va ser la Marta, de l'associació de teatre. Va haver de llegir el text dues vegades perquè no s'ho podia creure. Va arrufar el nas. Va agafar el telèfon i va trucar a l'Enric, un company de l'associació.

—No ho entenc —va dir—. Aquí diu que el magatzem on es guarda el material de les entitats passarà a la Torre del Fanal. I que aquest s'adequarà per a un nou ús municipal.

Al cap d'una estona, la notícia ja corria per tots els racons de l'equipament. La gent de la ràdio, el grup de dansa, els joves que assajaven als bucs d'assaig, les artistes que preparaven la propera exposició... Tothom havia rebut la mateixa carta. Però ningú no entenia exactament què significava. Ni quan l'ajuntament, amb una decisió unilateral, volia portar a terme aquesta ocurrència tan inesperada.

—Això vol dir que ens fan fora? —va preguntar la Laia, que feia anys que era la coordinadora dels concerts—. És molt fort... No ens poden fer això!

—Jo entenc que només seria el magatzem —va dir la Núria—. Però la carta ho diu clarament. Volen traslladar la comissaria de la policia local a Can Luna.

El fet de voler traslladar el magatzem ja era un despropòsit més del govern, però portar la policia a un equipament cultural...

—Tenir tot el material a l'altra punta del poble comporta molts inconvenients per a les entitats —va dir en Roc—. A part, policia i cultura juntes? És una combinació que no acabo d'entendre. No té gaire sentit. Que busquin una altra ubicació!

Aquella mateixa tarda, sense donar-hi gaires voltes, van decidir convocar una assemblea urgent.

La Sala Gran de Can Luna es va omplir ràpidament. Hi eren la majoria d'entitats i també s'hi van afegir veïns i veïnes del poble. La Laia va començar exposant la problemàtica. Es podien veure les cares de la gent entre incrèdules i enfadades. Can Luna no és només un edifici; és un espai viu de cultura. Ha costat molts esforços perquè es fes realitat, i ara mateix hi perillava la convivència per la qual tant s'ha lluitat.

—Bé —va dir la Laia—, pel que sembla volen portar la policia local aquí. Podríem estar d'acord que, actualment, la comissaria de policia té unes instal·lacions que s'han quedat obsoletes...

Un murmurí va recórrer la sala.

—Però això és un equipament cultural! Hi ha més llocs al poble on posar la poli! —van exclamar des del fons.

—Exacte —va afegir en Blai, de la ràdio—. Aquí hi ha projectes que funcionen: la ràdio, els bucs d'assaig, les exposicions... I encara hi ha espais per poder créixer més.

—A part —va dir la Marta—, què passarà amb el magatzem? Ens diuen que el volen portar a la Torre del Fanal. El material de les entitats el necessitem aquí. A més a més, la Torre ja està molt saturada. No hi cap ni una agulla.

Les veus s'anaven sumant. A cada intervenció es feia més evident que ningú de l'ajuntament havia parlat amb les entitats abans de prendre la decisió.

—Jo crec que hem de demanar una reunió urgent —va proposar la Martina.

—Sí, però també hem de fer-nos sentir —va dir en Pau—. Hem de fer que el poble s'hi impliqui. Amb una reunió no n'hi ha prou!

Es va fer un petit silenci.

Lavors la Núria va aixecar la mà.

—Tinc una proposta —va dir—. I si organitzem una gran manifestació?

Tothom es va girar cap a ella.

—Sí. Convidem a participar-hi tot el poble. Expliquem què és Can Luna i què podria arribar a ser: un centre cultural de veritat, amb la ràdio, els bucs d'assaig, sales per a tallers, una sala d'exposicions, etcètera. Un espai obert i viu.

Convidem a participar-hi tot el poble. Expliquem què és Can Luna i què podria arribar a ser: un centre cultural de veritat

—Ha de ser una manifestació cultural. Amb música, teatre, cartells, micro obert... —va afegir-hi la Remei.

—Exacte! —va dir en Roc—. No només per protestar, sinó per demostrar què significa aquest espai per a les entitats i per al poble.

Les cares van començar a canviar. L'ambient tens i crispat s'anava transformant en energia positiva que prenia una sola direcció.

—M'agrada la proposta —va dir la Marta.

—A mi també, seria genial —va afegir la Sílvia—. Can Luna és cultura, doncs que la cultura surti al carrer!

La Martina va començar a apuntar idees per a la manifestació en una llibreta: pancartes, actuacions, convocatòria a les xarxes, parlar amb totes les entitats del poble, etc.

La reunió, que havia començat amb confusió, acabava amb una decisió clara. Can Luna no és només un edifici. És un projecte col·lectiu per fer viure i promoure la cultura popular. I com sempre, estaven disposades a defensar-ho.

La manifestació va ser tot un èxit. L'Ajuntament va tirar enrebre la proposta de reubicació de la comissaria de policia al magatzem de Can Luna.

Una vegada més, sols el poble salva el poble!

Dani Codina i Cuspinera
@justdanione

ACTIVA'T. COMPARTEIX LA LLENGUA

Fa uns anys —casualment, els del post-Procés— que anem sentim els planys per la delicada situació que viu la llengua catalana; situació que va seguit una tendència a l'empitjorament general (síntomes de vitalitat vigents i Andorra a banda).

Afortunadament i lògicament la reacció ha arribat —i dic afortunadament i lògicament perquè si ens volem vius el que no fora normal és que no reaccionéssim de cap manera—, fet que ens certifica com una comunitat lingüística amb voluntat de perdurar en el temps. Amunt els cors. Ara bé, també és cert que la disparitat de reaccions són un reflex de la catalanofonia actual, i de la seva situació de secular anormalitat.

Sabem que n'hi ha moltes més, però de totes les noses que ens impedeixen viure plenament en català al domini lingüístic propi de la llengua catalana, n'hi ha una de particularment irritant: nosaltres mateixos. Sí, són segles de garrotades, d'anar interioritzant la submissió; de saber-se parlants d'una llengua de segona, prescindible, una llengua que ha calgut amagar per evitar burles o problemes encara més grossos. S'ha patit en règims dictatorials, en democràcies, en comissaries i a l'aula o, com avui, a la consulta i a l'aula (en efecte: l'aula està repetida).

No és poca cosa, eh, hi ha una feina constant per eliminar-nos, de contorns més continguts o més descordats segons ho permeti el context, per part dels estats nació que ens sotmeten, i això ha anat arrelant en la psicologia col·lectiva de la comunitat catalanoparlant i catalanopensant. L'èxit ha estat evident a la perifèria del domini lingüístic: minorització extrema i autoodi llampant a Alacant, a Catalunya Nord o a l'Alguer; i la resta dels territoris, ja van venint. Però com més ens va estrenyent la corda, més conscients som que ens volen escanyar definitivament.

Hi ha qui sempre ha estat a l'aguait —els militants de sempre—, els qui s'hi han sumat darrerament després d'obrir els ulls, o perquè són joves i tot just hi arriben. Hi ha els que han respost amb ràbia a la reculada, sumant la frustració post2017 a la frustració per la minorització accelerada, gent que s'ha deixat endur per diagnòstics que les engalten pel broc gros, anàlisis simplificades que subratllen causes úniques i fàcils d'assenyalar. Un esquema que s'aplica en d'altres contextos: culpar l'últim que arriba, que amb prou feines sap on arriba, fent-li carregar amb greuges que nosaltres mateixos no hem estat capaços d'encarar i encara menys de resoldre quan hem tingut condicions més favorables per a fer-ho.

I és aquí on vull anar a parar: a l'actitud nostrada que facilita la pèrdua d'espais d'ús, les actituds lingüístiques de catalanoparlants que faciliten que la llengua catalana mateixa sigui prescin-

dible. Aquells que sota una capa envernissada de superioritat moral diuen que som millors perquè aquí parlem dues llengües (cosa que per altra part és mentida, entre tots en parlem més de tres-centes, i d'oficials en tenim quatre), mentre trien l'altra i fan efectiu el següent pas de la bilingüització: abandonar la llengua pròpia perquè amb l'altra ja ens entenem, i nosaltres, que som molt espavilats i demòcrates, no tenim problemes d'idioma. Som cosmopolites, però parlem la llengua dels que acusem de provincians; és a dir, som els perfectes ximplés útils. I això per no parlar dels que alligonen, i després s'abaixen els pantalons lingüístics a la primera interacció amb un castellanoparlant (com si d'altra banda els castellanoparlants fossin una entitat monolítica, o una colla de monstres).

Comencem per nosaltres, doncs, i ja que vivim al davant de la pantalla: quants teniu configurats els dispositius en català? Quants busqueu els continguts per defecte o preferentment en català? Comproveu que la sèrie o la pel·li que us empasseu a la plataforma de torn estigui disponible, ja sigui doblada o subtítulada, en català? Trieu sempre la versió traduïda en català d'un llibre? És més, compreu la gran majoria dels llibres en català? I la música? I els productes que compreu al súper? I així anar fent.

Però encara hi ha una cosa més important, que com a activisme surt barata i que té efectes positius immediats i sovint més duradors: parlar a tothom i sempre en català. Ja ho feu? Sabíeu que la disponibilitat de parlants és bàsica per parlar una llengua? Dit d'una altra manera: si els que arriben o els que no parlen català no troben gent amb qui parlar-lo, no el parlaran. Per què haurien de parlar català si veuen que els que el tenen com a llengua pròpia no el fan servir? Per què els demonitzats joves que abandonen la llengua han de mantenir el català si veuen que els seus progenitors canvien a la primera interacció?

La cosa és tan clara com això, i per aquesta raó des d'Entitats per la llengua catalana de la Garri-ga hem impulsat els grups de conversa en català per a persones que o no el dominen gens, o el dominen poc, o no s'atreveixen del tot a parlar-lo de manera quotidiana, o no troben amb qui parlar-lo. Iniciatives que impliquen unes desenes de persones que amb entusiasme comparteixen la llengua catalana i el veïnatge, la comunitat. Una iniciativa que parteix de la mateixa idea revolucionària per fer del català una llengua viva i, per tant, útil i necessària: parlar-lo i convidar a tothom que viu aquí a fer-se'l seu. Construir per compartir; compartir per guanyar.

Xerrem

FEM BALANÇ INSTITUCIONAL

Aquest curs 2025-26 ha estat un any intens políticament, a la Garriga, a Catalunya i al món. Des del nostre grup municipal hem anat fent propostes de polítiques transformadores per al municipi, hem presentat mocions que ens connecten amb la realitat del nostre país, i d'altres des de la perspectiva internacionalista.

Model de poble i planificació urbanística

Enguany, el debat més important del ple ha estat l'aprovació del nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). La proposta presentada per l'equip de govern el mes de setembre tenia diverses mancances que vam fer saber en les comissions de treball.

Com que igualment la proposta va sortir aprovada, hi vam presentar al·legacions amb l'objectiu de protegir l'entorn natural, ampliar els equipaments previstos per donar resposta a la previsió de creixement de població, com ara una segona escola bressol, evitar el vial del carrer Guifré i millorar la mobilitat a peu i en bicicleta, o la millora dels espais verds a l'interior del municipi.

L'equip de govern, però, no ha respost a les més de 100 al·legacions presentades i ha decidit desestimar la proposta de POUM, retardant encara més la necessitat de planificació urbanística i tornant a permetre noves llicències urbanístiques.

Polítiques feministes: escola bressol i el servei de neteja de les dependències municipals

Ara que s'ha creat l'empresa pública municipal, des de la CUP seguim insistint en la necessitat d'internalitzar dos serveis estratègics: l'escola bressol i el servei de neteja de les dependències municipals.

Es tracta de dos serveis amb plantilles molt feminitzades i amb un alt nivell de precarització laboral, amb jornades dures i sous baixos. Internalitzar-los implicaria reconèixer i dignificar les tasques de cures des de l'àmbit públic, i millorar les condicions de les treballadores. En el cas de l'escola bressol, a més, permetria desenvolupar un projecte educatiu i pedagògic de qualitat.

També hem insistit en la necessitat d'obrir una segona escola bressol pública. Això permetria ampliar les places públiques i millorar les oportunitats de conciliació laboral-familiar de moltes més dones de la Garriga.

Gestió cultural

El grup municipal de la CUP ha proposat diverses vegades a l'equip de govern la necessitat de treballar conjuntament amb les entitats culturals i juvenils per definir les polítiques públiques culturals del poble. En aquest sentit també hem proposat implicar les entitats en el disseny de la festa de Cap d'Any o del model de festa major.

Hem defensat la necessitat de reforçar i ampliar l'equipament de Can Luna, com a espai cultural referent al municipi, per a les entitats i la ciutadania en general. El Pla d'usos aprovat el 2015 ha quedat desfasat tot i no estar executat. Cal ampliar-ne els usos i implicar les entitats en el procés de treball.

En defensa de la llengua catalana

Des de la CUP hem insistit en la necessitat de definir polítiques públiques de promoció i defensa del català a nivell local.

També hem proposat donar suport polític, econòmic i comunicatiu a la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL), organització autogestionada i arrelada al territori que treballa per fomentar l'ús social del català i afavorir la cohesió i la interculturalitat a través de la llengua. Seguirem defensant la CAL com a instrument reivindicatiu de la societat a favor de la plena normalització en l'ús social de la llengua arreu dels territoris de parla catalana i a favor de la seva unitat.

Dret a l'habitatge

De nou, seguim insistint en la necessitat de tenir una ordenança de pisos buits i el seu reglament per identificar els habitatges buits al municipi i posar-los a disposició de la borsa de lloguer social.

Segons dades dels Indicadors Municipals d'Habitatge de la Diputació de Barcelona, a la Garriga hi ha 244 habitatges buits. Identificar-los permetria a l'Ajuntament aplicar augmentos de l'IBI a aquells que portessin més de dos anys buits com a mesura d'incentiu per mobilitzar-los des de la borsa social de lloguer.

Internacionalisme

Un cop més, hem tornat a mostrar el suport al poble palestí i el rebuig frontal al genocidi a Gaza. Les regidores de la CUP hem presentat una moció amb la voluntat que l'Ajuntament de la Garriga es posicionés públicament i de manera clara en contra de la guerra i el genocidi, i a favor del dret del poble palestí a viure en dignitat. Malgrat que la moció es va aprovar amb els vots favorables de tots els grups polítics menys l'abstenció de Junts, el govern municipal no ha dut a terme els acords en clau comunicativa.

Com a mostra de suport al poble palestí, les regidores de la CUP vam abandonar el ple del 15 d'octubre per fer seguiment de la vaga amb motiu del genocidi a Gaza. Als nostres llocs hi vam deixar una bandera palestina, que l'alcaldeessa va exigir retirar a altres regidores.

Des de la CUP de la Garriga seguirem treballant per obrir les portes de la institució local a polítiques feministes, socialistes i ecologistes, i seguirem fent de la Garriga un espai de lluita per la llengua i la cultura popular en uns Països Catalans lliures i internacionalistes.

Marta Folch Cordobés i Aina Tella Arbós

regidores de la CUP- AMUNT

Ramon Ferrandis

L'EDUCACIÓ PÚBLICA, AL LÍMIT: FINS QUAN MIRAREM CAP A UNA ALTRA BANDA

Parlar avui de l'educació a Catalunya és parlar d'un sistema sostingut per la vocació d'uns professionals que estan esgotats. Fa anys que els docents treballen amb ràtios massa elevades, amb una inclusió que no ve acompanyada dels recursos necessaris, una burocràcia que roba temps a l'acompanyament pedagògic i unes condicions laborals que han generat un malestar evident. Avui la situació és insostenible.

No és casualitat que aquesta mateixa setmana el conflicte educatiu hagi tornat als carrers de Catalunya: les vagues i mobilitzacions mostren que el problema no és puntual, sinó estructural. Tot i l'acord anunciat pel Govern del PSC amb els seus sindicats CCOO i UGT, el descontentament continua perquè gran part del col·lectiu el considera una traïció i del tot insuficient.

La situació de la inclusió educativa és especialment significativa. Sovint es proclama com a bandera institucional, però a les aules la realitat és una altra: el professorat ha d'atendre una diversitat cada cop més complexa sense els suports suficients. El Síndic de Greuges advertia en el seu informe sobre educació inclusiva que la dotació de recursos és un dels principals obstacles del model i que l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials és un dels principals motius de queixa en l'àmbit educatiu. Quan la inclusió es predica però no es dota, deixa de ser un dret i es converteix en un eslògan.

Aquesta falta de compromís amb l'educació pública també es veu clarament quan parlem del nostre poble. A la Garriga, un municipi amb més de 17.000 habitants, només hi ha una escola bressol municipal: Les Caliués. I, òbviament, la pressió sobre l'etapa d'infantil existeix: a la preinscripció 2025-26, per exemple, al grup d'I1 s'hi van presentar 37 sol·licituds per a 23 places ofertes.** Això vol dir, ras i curt, que la demanda supera l'oferta pública disponible. En un poble que vol créixer, la pregunta és òbvia: com es pot parlar de conciliació, d'equitat i de suport a les famílies si la xarxa pública de 0 a 3 anys és tan limitada?

I davant d'aquesta situació, la resposta de l'administració no és reforçar, sinó reduir: el Departament d'Educació ha anunciat la supressió d'un dels dos grups d'I3 de l'escola Els Pinetons per al curs 2026-27, una mesura vinculada a la baixada de la natalitat de l'any 2023, mentre que el 2024 torna a pujar. El poble ja s'ha mobilitzat contra aquesta decisió, precisament perquè tancar una línia no és una simple operació tècnica: és debilitar un centre públic, generar incertesa i hipotecar-ne el futur.

Siguem rigorosos: l'argument demogràfic (natalitat i padró) que el departament aplica per governar l'educació és una simplificació perillosa. La realitat és que, amb la matrícula viva —és a dir, amb l'arribada d'alumnat amb el curs començat— i el creixement del municipi, la tendència dels grups classe és a créixer. Per què, doncs, no s'aprofita l'oportunitat per reduir ràtios? Si una mesura és temporal, el més sensat no és eliminar línies sinó preservar l'estructura pública.

De fet, costa entendre aquesta política de retallades educatives quan el mateix Ajuntament ha aprovat un nou POUM que defineix com creixerà la Garriga els propers anys i que parla explícitament d'una vila «més compacta, ben comu-

nicada i equipada», amb nous habitatges i equipaments. La documentació urbanística municipal fins i tot preveu una ampliació de població i nous desenvolupaments residencials. Si el municipi planifica créixer, com pot ser coherent retallar estructura educativa pública? Fer habitatge sense blindar escoles bressol, d'infantil i de primària no és planificar: és improvisar.

Una educació pública forta necessita estabilitat, planificació, recursos i valentia política, no improvisació.

Si entenem l'educació pública com una despesa a contenir estem perduts. Cada euro destinat a l'educació no és una despesa, és una inversió en la infraestructura democràtica més important que tenim. I quan es retalla una línia, quan falten places d'escola bressol, quan es normalitza la precarietat docent, el que es retalla no és només un servei: és el futur col·lectiu.

Si entenem l'educació pública com una despesa a contenir estem perduts. Cada euro destinat a l'educació no és una despesa, és una inversió en la infraestructura democràtica més important que tenim.

El cas d'Els Pinetons ho exemplifica tot. El passat 16 de març, prop de dues-centes persones van sortir al carrer per defensar el manteniment de les dues línies d'I3, en una mobilització que va evidenciar que la comunitat educativa no està disposada a acceptar aquesta decisió sense resposta. Pocs dies després, el 25 de març, la CUP de la Garriga ha portat la qüestió al ple municipal amb una moció que rebutja el tancament i reclama més recursos i suport institucional. No és casualitat: tant al carrer com a les institucions s'està expressant el mateix diagnòstic. Si fins i tot el mateix Departament admet que es tracta d'una mesura conjuntural i que caldrà recuperar el grup en pocs anys, quin sentit té desmuntar ara una línia que després s'haurà de reconstruir?

Mentrestant, la realitat és innegable: l'escola bressol municipal Les Caliués ja no dona l'abast. Les ràtios són massa elevades, la pressió sobre els professionals és constant i la demanda supera clarament l'oferta disponible. La preinscripció per al curs 2025-26 va evidenciar-ho: 37 sol·licituds per a només 23 places a II. Aquesta situació genera incertesa a les famílies, dificulta la conciliació i posa en risc la qualitat educativa, perquè els infants no poden rebre l'atenció i els recursos que necessiten en una etapa clau per al seu desenvolupament.

Per això, una segona escola bressol no és un luxe ni un capritx: és una necessitat urgent. Cal planificar un espai adequat, amb ràtios reduïdes segons estàndards europeus, amb personal suficient per garantir l'acompanyament i l'atenció de qualitat, i amb serveis que integrin la criança i la vida comunitària, com ludoteques i activitats familiars. Aquesta escola nova hauria de situar-se pensant en la cohesió territorial del municipi i en el creixement previst al POUM, per assegurar que tots els barris tinguin accés a l'educació infantil i que el desenvolupament de la Garriga sigui equilibrat i sostenible.

Defensar i impulsar la segona escola bressol és, en definitiva, apostar per un poble que cuida els infants, dona suport les famílies i garanteix l'educació pública com a dret fonamental. És planificar el futur amb criteri i responsabilitat, sense improvisacions, per assegurar que la Garriga sigui un lloc on créixer i aprendre amb igualtat d'oportunitats. Aquesta decisió, com totes les que afecten el nostre poble, requereix valentia política i consciència col·lectiva. Quan planifiquem bé, quan invertim en les persones i en els serveis que realment necessiten, estem assegurant que la Garriga no només creixi en nombre d'habitants, sinó en qualitat de vida, cohesió social i justícia per a totes i tots.

PER UN MODEL DE RECICLATGE SENSE IMPROVISACIÓ PORTA A PORTA SÍ, PERÒ BEN FET!

La Garriga fa més de tres anys que recull els residus porta a porta (PaP), separant fracció per fracció, demostrant amb dades que un altre model de reciclatge és possible. I ara, quan els números parlen per si sols, l'equip de govern ha decidit canviar-ne el model.

Des de la CUP vam denunciar des del primer dia les mancances en la implementació del servei: la precipitació, la falta de participació ciutadana i l'aposta per la gestió privatitzada. Però no hem qüestionat mai el model. Perquè el porta a porta funciona. I les dades ho acrediten. No es tracta de defensar un servei per inèrcia, sinó d'entendre què hem aconseguit, per què val la pena millorar-lo i quin cost real tindrà abandonar-lo.

Context: la recollida selectiva a Catalunya i els objectius europeus

El nostre país té un repte pendent amb els residus. La normativa europea i els objectius de residu zero marquen fites ambicioses que la majoria de municipis encara no assoleixen. El model tradicional de contenidors al carrer ha demostrat, any rere any, que té un sostre molt baix: facilita la barreja de fraccions, dificulta el control i genera una qualitat de recollida selectiva insuficient.

Tal com recull l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) en els seus informes anuals, els municipis que han implantat el PaP mostren de manera sistemàtica taxes de recollida selectiva molt superiors a la mitjana catalana. A Catalunya, 319 municipis disposen d'aquest sistema, i les dades comarcals evidencien una correlació directa i consistent entre la generalització del PaP i l'obtenció dels índexs de reciclatge més alts. Les comarques que lideren el rànquing de recollida selectiva —superant en molts casos el 70 % o fins i tot el 75 %— coincideixen amb aquelles on el PaP és el model predominant. En canvi, les zones amb contenidors oberts o sistemes menys exigents se situen molt per sota de la mitjana.

Els contenidors intel·ligents —aquells que s'obren amb targeta d'identificació personal— representen un pas endavant respecte al model tradicional i han demostrat que poden millorar els resultats de reciclatge en determinats contextos, especialment en ciutats de gran densitat on el PaP presenta dificultats logístiques. Tanmateix, les da-

des disponibles indiquen que el seu rendiment és significativament inferior al del PaP pur: mentre que aquest últim pot assolir taxes de recollida selectiva properes al 80-90 % en municipis ben implementats, els contenidors intel·ligents se situen per terme mitjà en una forquilla d'entre el 50 % i el 70 %. Llavors, quin sentit té canviar un sistema de recollida selectiva que funciona per un altre que és pitjor?

Situació a la Garriga: tres anys de bons resultats

Fa tres anys que la Garriga té el servei de recollida porta a porta. Els resultats han estat molt positius i parlen per si sols (les últimes dades accessibles de l'ACR són de 2024):

Recollida selectiva total

- 2021: 40,11 %
- 2023: 74,72 %
- 2024: 75,90 %

Increment del 35,79 % en recollida selectiva en tan sols tres anys.

Fracció de la resta (rebuig)

- 2021: 59,89 %
- 2023: 25,28 %
- 2024: 24,10 %

Reducció de la fracció de rebuig de quasi un 60 % a un 24 %: s'ha reduït més de la meitat.

Recollida de matèria orgànica

- 2021: 800 tones recollides
- 2023: 1.842 tones recollides
- 2024: 1.953,36 tones recollides

Increment superior al 144 %: s'ha més que duplicat la recollida d'orgànica.

Aquests números no són menors. Amb un 75,90 % de recollida selectiva, la Garriga ja supera àmpliament l'objectiu europeu del 55 %, i se situa per sobre del 65 % que la UE fixa com a fita per al 2035. El municipi és, per tant, un exemple de bones pràctiques en gestió de residus. Canviar ara el model és, en termes tècnics, inexplicable. En termes polítics, és una irresponsabilitat.

La veu del poble

Una vegada més, el govern actual pretén fer un canvi de model d'esquena a la ciutadania, sense consulta ni debat públic. La decisió d'implementar un sistema mixt de porta a porta i contenidors intel·ligents s'ha pres de manera opaca, sense implicar les ciutadanes que, dia a dia, han fet possible que les dades de reciclatge del municipi siguin un exemple a seguir.

Aquesta actitud no és nova. Precisament una de les crítiques principals que la CUP va fer en el moment de la implementació del PaP va ser que es va imposar de la mateixa manera, sense un debat ni consulta ciutadana. Ara, quan aquell model —tot i les seves mancances— ha demostrat ser un èxit, l'ajuntament repeteix el mateix error: canviar les regles del joc sense explicar el perquè, sense presentar cap estudi comparatiu i sense donar la paraula a qui ha de viure-ho. El canvi s'ha anunciat sense data concreta d'implementació, i des del mateix ajuntament es reconeix que hi ha hagut retards en la distribució dels contenidors. Quan un govern no sap ni quan aplicarà la seva pròpia mesura, és difícil confiar que la tindrà ben planificada.

I a tot plegat, cal afegir-hi una pregunta que l'ajuntament no ha respost: quant costarà tot això? La veritat és que l'import no està clar perquè a cada reunió de treball s'hi van sumant despeses que no estaven previstes inicialment. La despesa de 2025 era d'1.890.315 € envers els 2.500.130 € que s'han pressupostat per a aquest 2026. Això implica un increment de més del 30 %. La instal·lació de contenidors intel·ligents representa una inversió important —en infraestructura, en targetes d'identificació, en manteniment tecnològic— que s'afegeix al cost d'un canvi de model que no ha estat justificat amb cap argument sòlid. La manca de transparència econòmica és, en si mateixa, una mostra d'opacitat inacceptable per a un govern municipal. La ciutadania té dret a saber en quin import es tradueix aquesta decisió i si existeix un estudi que la justifiqui.

La nostra proposta: millorar el que funciona

La CUP va ser l'únic grup que no va votar a favor de la implementació del PaP perquè es va fer d'un dia per l'altre, sense implicar-hi la ciutadania i sense plantejar en cap moment la gestió directa. A més, es va advertir dels problemes que comportaria un contracte hermètic:

- Vagues de treballadores amb condicions laborals precàries.
- Intents d'incrementar els costos del servei un cop signat el contracte.
- Manca de seguiment del servei.
- Dificultats per fer canvis i adaptar el servei a les necessitats reals.

Tot i així, no hem qüestionat mai el model de PaP com a tal. La nostra proposta sempre ha estat clara: millorar el servei PaP actual, no abandonar-lo ni hibridar-lo amb un sistema que, per les dades disponibles, ofereix resultats inferiors.

Això implica:

- Millorar el dimensionament del servei per adaptar-lo a les necessitats reals del municipi.
- Fer campanyes de sensibilització i pedagogia amb la ciutadania, de manera constant i propera.
- Apostar per la gestió directa del servei, sense dependre de contractes privats que limiten la capacitat de millora i que precaritzen les condicions laborals de les treballadores.
- Implicar la ciutadania en el disseny i l'avaluació del model, perquè sigui seu i no imposat.

En definitiva, des de la CUP el que volem és no anar canviant de model de tant en tant, i menys si el model actual ha resultat ser un èxit en termes de reciclatge i sostenibilitat. La inestabilitat en la gestió dels residus té un cost: econòmic, ambiental i de credibilitat pública. Un municipi que assoleix el 75,90 % de recollida selectiva no necessita un canvi de model; necessita consolidar i millorar el que ja funciona.

Aina Tella Arbós i Myriam Garcia
@aina_tella

amb el porta a porta
LA GARRIGA
residu zero

CAN LUNA, UN CÚMUL DE DISBARATS

El passat divendres 20 de març, l'alcaldesa de la Garriga anunciava a Ràdio Silenci que l'equip de govern desistia d'executar l'avantprojecte per ubicar la comissaria local a l'antic magatzem de Can Luna. Un projecte que s'havia aprovat en junta de govern local per iniciativa de l'equip de govern, sense cap mena de debat amb la resta de grups municipals, ni amb les entitats que fan ús de l'espai de Can Luna o amb cap mena de procés deliberatiu amb la ciutadania.

Tot i que l'alcaldesa fa gala que «aquest equip de govern rectifica», aquest gir de guió no es pot qualificar de res més que de disbarat i de menysteniment cap a les entitats culturals. Tot i que l'eix principal d'aquest article és celebrar una victòria fruit de la mobilització ciutadana i la coordinació de les entitats culturals i juvenils, des de la CUP no ens estarem de dir que tot aquest procés ha sigut un cúmul de disbarats fruit d'una mala planificació política i d'una prioritització més que qüestionable en les inversions municipals. Cal recordar que l'espai del magatzem de Can Luna serveix com a magatzem a les entitats culturals i juvenils del poble i no hauria d'estar fora del projecte global de Can Luna, l'epicentre de la cultura al municipi.

La primera conclusió a la qual arribem des de la CUP és que s'ha marcat un precedent històric fruit de l'autoorganització popular de les entitats culturals i juvenils. Si bé és cert que tenim la sort de tenir un teixit associatiu riquíssim al poble (del qual depèn la majoria d'activitat cultural i comunitària), també ho és que històricament no hi ha hagut molts espais de coordinació.

Aquest precedent genera noves oportunitats, tant a curt com a llarg termini. Primer de tot per repensar l'espai de Can Luna urgentment: cal millorar el projecte actual i adaptar-lo a les necessitats culturals d'un poble que camina (ens agradi o no) cap a l'horitzó dels més de 20.000 habitants. Estem parlant d'un pla d'usos actual que no recull les necessi-

La primera conclusió a la qual arribem des de la CUP és que s'ha marcat un precedent històric fruit de l'autoorganització popular de les entitats culturals i juvenils.

tats de l'espai cultural per excel·lència al poble i que va néixer fruit d'un procés participat cosmètic, ara farà ja deu anys. Cal, doncs, un nou pla d'usos que es defineixi amb la ciutadania i amb les entitats culturals i juvenils. De la mateixa manera, cal definir-ne les fases d'execució i el pressupost de cadascuna,

garantint-ne l'execució en un termini determinat, al marge de comicis electorals i de les prioritats volàtils de cada equip de govern de torn. Si Can Luna sempre és una prioritat en campanya electoral, per què la realitat acaba sent una altra?

Però també s'obren altres oportunitats a mitjà termini. Segurament molt més profundes i que haurien de fer reflexionar qualsevol grup municipal, per entendre la participació ciutadana diferent, de forma molt més estructural i menys cosmètica. Vies de participació que ens serveixin per definir els equipaments municipals d'acord amb les necessitats reals, així com decidir, planificar i prioritzar les grans inversions del municipi. Processos que haurien d'ajudar a repensar les vies tradicionals de participació, defugint models que ja han quedat obsolets com ho poden ser els pressupostos participatius o l'exemple del procés participat de Can Luna. Un procés on només es va parlar dels usos de la sala polivalent. Per cert, una sala totalment saturada avui dia i amb mancances de material bàsic per al funcionament de l'espai com ho pot ser un equip de so adaptat a l'espai.

Els referents en inversions en equipaments municipals deficientes són un clàssic a la Garriga. El teatre del Patronat va ser una infraestructura llargament reivindicada, ja abans de la reobertura al 2003 se sol·licitava un espai polivalent. Tot i així, es va optar per equipar l'espai com a teatre «tradicional». Ens ha quedat un teatre preciós però amb déficits estructurals greus, pel fet de tractar-se d'un espai amb uns usos tan concrets. Cal dir també que, fins fa molt poc, no disposàvem d'un equip de so adequat a les necessitats del teatre i hem estat anys (segurament una vintena) llogant material cada vegada que hi havia activitat al Teatre. Per altra banda, també podríem parlar del pressupost del teatre i la seva infrautilització, però això és un altre debat.

Hi ha més referents de nyaps en infraestructures i de presses i a correccita per inauguracions abans de comicis electorals. L'auditori de l'escola de música Josep Aymerich no és pas l'espai més adequat per fer-hi concerts i assajos. Un espai que fa de mal utilitzar si l'hi afegim el déficit històric d'hores de consergeria en cap de setmana.

Podríem parlar també de la Torre del Fanal, un espai que segueix inacabat i sense projecte per al pati annex, o de la manca d'una sala d'exposicions com cal en un municipi que ha superat els 15.000 habitants. Un espai que el nostre poble hauria de tenir urgentment i ubicar-lo, justament, a Can Luna.

També cal dir que un dels únics projectes que s'ha començat a executar a Can Luna és el de la ràdio local. Tothom corre a aplaudir la gran tasca que es fa des de la ràdio local, llàstima que aquest govern es quedi a mitges i n'hagi retallat el projecte inicial. Ja se sap, el que importa és tallar la cinta quan toca, no tenir unes instal·lacions tècnicament adequades a les necessitats reals.

Mai abans tantes entitats s'havien posat d'acord per reivindicar un espai adequat a les nostres necessitats

Aquests fets i el precedent que s'ha generat amb la mobilització d'una quarantena d'entitats culturals i juvenils de tot tipus sota la campanya «Can Luna per a la cultura», ens haurien de fer reflexionar sobre la participació ciutadana i el model d'inversions en equipaments al poble. Mai abans tantes entitats s'havien posat d'acord per reivindicar un espai adequat a les nostres necessitats. Qui no escolti aquesta demanda tindrà un problema greu.

Tot i això, l'equip de govern diu que ha escoltat aquestes reivindicacions. D'acord, rectificar és de savis. Però i què passa amb els 43.560 € que ja s'ha gastat aquest equip de govern en la redacció de l'avantprojecte de la comissaria a Can Luna? Rectificar és de savis, però prendre decisions que no tenen cap mena de sentit i després fer-se'n enrere està al límit de la negligència política. Venim d'un debat sobre el Pla d'Ordenació Urbanística (un altre nyap que també es podria qualificar de negligència), un debat en què s'haurien d'haver identificat les necessitats en inversions i equipaments al poble: Can Luna, la comissaria de la policia local, el tanatori, la nova piscina, la segona escola bressol... Era en aquest espai i, de forma consensuada amb el màxim de forces polítiques, on s'hauria d'haver prioritzat la planificació d'aquest tipus d'inversions i equipaments. Sense

grans consensos i planificació seguim amb la política de fets consumats, pensant més en el dia de tallar la cinta que no pas en la racionalització dels recursos públics.

Tornem, però, amb els reptes en la participació ciutadana, ara s'obre un nou marc i, començant per les necessitats immediates a Can Luna, cal treballar-hi: el pla d'usos de Can Luna està desfasat i, a més, no s'està executant. Cal adequar-lo a les noves necessitats culturals i planificar-ne un pla d'execució amb un pressupost concret de forma imminent i juntament amb les entitats.

Podríem definir el que ha passat amb el procés de Can Luna i el magatzem com un cúmul de disbarats, però també s'ha marcat un bon precedent que ens hauria de fer reflexionar. Oportunitats per planificar correctament i de forma eficient els equipaments municipals, fer-ho amb cap, consens i de la forma més participada possible. Can Luna per a la cultura!

Pep Tarradas i Dulcet

Militant i ex regidor de l'assemblea de la CUP de la Garriga
@peptarradas

POUM BO, POUM DOLENT? DE MOMENT SENSE POUM, PER TANT, DOLENT

Tant de bo parléssim del POUM bo. Del que representa el rigor, el debat i una idea clara de futur. Del POUM d'Andreu Nin, que forma part de la nostra història política i simbolitza compromís, coherència i voluntat de transformar la realitat.

Però no. Des de la CUP la Garriga ens toca parlar del POUM dolent: el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal que havia de definir el futur del municipi i que, lluny de complir aquesta funció, ha acabat esdevenint el reflex d'una manera de fer desordenada, reactiva i mancada de projecte.

Perquè el POUM no és només un document tècnic. No és només un conjunt de mapes, qualificacions de sòl i normatives urbanístiques. És, en essència, l'eina més potent que té un ajuntament per decidir quin poble vol ser. Per definir com creix, fins on, amb quins límits, amb quines prioritats i amb quin equilibri entre desenvolupament i preservació.

I és precisament aquí on avui la Garriga es troba en un punt crític. No es planifica com ha de créixer el poble ni com s'han de satisfer les necessitats de la població protegint, al mateix temps, l'entorn natural. Aquesta és una de les principals alertes que fem des de la CUP la Garriga.

No hi ha una visió global, compartida i sostinguda en el temps. No hi ha projecte de poble clar. O, si més no, no n'hi ha un que hagi estat construït políticament i col·lectivament.

I quan això passa, el buit no queda mai buit: l'omplen altres. L'omplen les dinàmiques del mercat, les oportunitats puntuals i, sobretot, els interessos privats. Aquest és el risc —i alhora la realitat— que s'està consolidant.

Venim d'un planejament del 2001 que ha quedat clarament desfasat. Això és un diagnòstic compartit. Però també venim d'un procés participatiu rellevant: l'Avanç del POUM, que aviat farà deu anys i que va permetre generar un cert consens sobre cap on havia d'anar el municipi.

Aquell procés no era perfecte, però era un bon punt de partida. La pregunta és inevitable: què se n'ha fet, d'aquell treball? La resposta és incòmoda: s'ha deixat en un calaix.

En lloc de recuperar-lo, actualitzar-lo i fer-lo evolucionar, el govern de Junts i PSC ha optat per avançar amb una proposta de POUM sense haver consolidat prèviament un debat polític de fons. Sense haver generat espais reals de deliberació amb la ciutadania. Sense haver posat sobre la taula les grans preguntes abans de dibuixar les solucions.

Així és com es construeix el POUM dolent.

Un POUM que es presenta com a tècnicament solvent, però que no té darrere un consens polític ni social sòlid. Un POUM que arriba a aprovació inicial sense haver estat prou treballat ni compartit.

Un POUM que genera 109 al·legacions que, més que un problema, són el símptoma d'un dèficit: la manca de participació real. Nosaltres ja ho vam advertir: el problema no són les al·legacions, sinó el procés.

Perquè participar no és només poder presentar al·legacions al final del procés. Participar és tenir informació clara, accessible i entenedora des del principi. És poder debatre, discrepar i construir alternatives abans que les decisions estiguin pràcticament tancades.

Sense informació, transparència i debat, no hi ha participació. Hi ha, com a molt, tràmits.

Però si el procés ja presentava mancances, el que ha passat després és encara més greu. El govern municipal de Junts i PSC va portar a Ple una aprovació inicial del POUM que va defensar com a necessària i rigorosa. I poc temps després, ha decidit desestimar-la.

Els motius que s'han exposat són importants: contradiccions amb el planejament vigent, incompatibilitats amb modificacions parcials aprovades en els darrers anys, errors tècnics i decisions que no comptaven amb el vistiplau intern.

La pregunta és simple: com pot ser?

Com es pot arribar a aprovar inicialment un document amb aquestes mancances? No s'havien revisat? No s'havien detectat? O, encara pitjor, es van detectar i es van ignorar? Aquesta situació no és un error menor. És un problema de responsabilitat política.

Perquè el POUM no és qualsevol expedient. És el document que ha de marcar el desenvolupament del municipi durant dècades. I això exigeix un nivell de rigor, seguiment i control que, en aquest cas, no s'ha produït.

I si això ja genera desconcert, la manera com s'ha plantejat la desestimació encara en genera més.

Davant dels errors i les al·legacions, existien diferents camins: continuar el procediment esmenant el document, fer una nova aprovació inicial amb modificacions substancials o, efectivament, desistir i començar de zero.

Però aquesta decisió —que té implicacions importants— no s'ha acompanyat d'un informe tècnic i jurídic complet que permeti comparar escenaris. No s'ha explicat quin cost econòmic té cada opció, ni quins terminis implica, ni quins riscos comporta.

Això deixa una sensació preocupant: s'està prenent una decisió estratègica sense disposar de tota la informació necessària per valorar-la.

I mentrestant, la Garriga continua sense l'eina que hauria de donar resposta als seus reptes, després que Junts, PSC i 100 % votessin suspendre'n l'aprovació amb l'abstenció d'ERC.

Perquè més enllà del procediment, el problema de fons continua intacte: no s'estan abordant els debats que realment importen.

El POUM bo hauria servit per fer-ho. Per ordenar prioritats i per consensuar projectes estratègics. Per respondre preguntes bàsiques però fonamentals.

Què necessitem com a poble?

Si la població creix, necessitarem més serveis: més equipaments educatius, més espais per a serveis socials, més infraestructures esportives, més espais públics de qualitat.

Però tenim clar què necessitem exactament? Tenim previst on ubicar aquests equipaments?

Fa anys que es parla de la necessitat d'una segona escola bressol pública. És una demanda real i sostinguda en el temps. Però el planejament ho preveu de manera clara? No.

I això és només un exemple. Podríem parlar d'una nova piscina, d'una comissaria de policia local o de qualsevol altre equipament.

La qüestió no és només si es necessiten, sinó on i amb quins criteris. Nosaltres fa temps que insistim que, sense una visió global, aquestes decisions acaben sent fragmentades i poc eficients.

També hi ha una altra qüestió clau: els límits del creixement.

Si creixem, hem de saber com i fins on. No es tracta de dir sí o no al creixement, sinó de definir-ne les condicions.

Això implica decidir què volem protegir i amb quina estratègia. Quin valor donem al sòl agrícola? Quin paper ha de jugar en el futur del municipi? Com compatibilitzem la producció energètica amb la preservació del territori? Sense aquestes preguntes, la protecció del sòl es converteix en una etiqueta buida.

I encara hi ha un altre element fonamental: l'habitatge.

En un context de dificultat creixent d'accés a l'habitatge, el POUM hauria de ser una eina clau per impulsar polítiques públiques efectives. Nosaltres ho hem defensat reiteradament en el debat municipal.

Però per fer-ho cal una base mínima: saber amb quins recursos comptem. Quins solars públics tenim disponibles? On podem promoure habitatge protegit? La realitat és que aquesta informació no està clara. I això és greu. Perquè sense aquesta diagnosi, qualsevol estratègia queda coixa.

Aquesta manca de planificació té una conseqüència directa: el desenvolupament del municipi es produeix a remolc. A remolc de promocions privades, de decisions puntuals i de dinàmiques que l'administració no lidera.

Així és com es construeix el POUM dolent.

El POUM bo, en canvi, és el que parteix d'una pregunta política clara: quin poble volem?

És el que genera debat, construeix consensos sòlids i posa al centre les necessitats de la població i la protecció del territori.

És el que ordena, prioritza i dona coherència.

La desestimació de l'actual POUM pot ser una oportunitat. Però també pot ser una nova excusa per allargar la situació actual.

El risc és evident: que tornem a començar sense haver après res.

Per evitar-ho, cal canviar la manera de fer: recuperar el debat polític, reactivar la participació ciutadana i treballar amb informació clara i compartida. Nosaltres hi continuarem insistint.

Cal construir un projecte de poble abans de dibuixar-lo en un mapa.

Perquè al final, la qüestió no és només urbanística. És profundament política.

Qui decideix el futur de la Garriga?

Aquesta és la pregunta de fons.

I la resposta determinarà si continuem instal·lats en el POUM dolent o si fem el pas cap al POUM bo.

Un POUM que no sigui només un document, sinó una eina real al servei del poble. Un POUM que no arribi tard, sinó que marqui el camí.

Perquè el futur de la Garriga no es pot improvisar. S'ha de pensar, debatre i construir col·lectivament.

I això, avui, encara està pendent.

Nosaltres, des de la CUP la Garriga, no ens cansarem de defensar que es facin les coses bé, amb rigor i amb transparència.

Ricard Carví Asensio

@ricardcarviasensio

SANT JORDI: D'HEROI DE LES ELITS A FESTA POPULAR I COL·LECTIVA

La diada de Sant Jordi, tal com la coneixem avui, no és una tradició immòbil ni eterna, sinó el resultat d'una evolució profunda lligada als canvis socials, polítics i culturals del país. Enguany, a més, es commemora el centenari de la primera Festa del Llibre (1926), un recordatori de com una iniciativa recent pot arrelar profundament quan connecta amb la societat. Entendre'n l'origen és també entendre com el poder, el poble i la cultura han anat disputant-ne el significat al llarg dels segles.

L'origen de Sant Jordi és, en bona part, una construcció. Les primeres referències clares apareixen al segle XIII amb la Llegendà àuria, un recull de vides de sants impulsat per l'Església per unificar relats i transmetre valors. No és casual que es triés un personatge com Sant Jordi, un cavaller valent, obediència a la fe i disposat a combatre el mal. En un context de croades i d'hegemonia religiosa, calien figures que representessin un ideal de poder i ordre.

D'aquesta manera, la llegenda del cavaller que mata el drac no només parla del bé contra el mal, sinó també d'un relat construït des de dalt. El drac es presenta com una amenaça, la princesa com un subjecte passiu i el cavaller com el salvador. És un esquema propi d'una societat jeràrquica i patriarcal. Amb tot, com passa amb totes les històries, aquesta també va ser reinterpretada pel poble, que la va adaptar als seus imaginaris i territoris i la va fer seva a través de la tradició oral. A Catalunya, per exemple, trobem relats com el del cavaller Soler de Vilardell, al Vallès Oriental, que també s'enfronta a una bèstia monstruosa. És una mostra de com l'imaginari del drac forma part d'una cultura popular viva i arrelada.

A Catalunya, Sant Jordi es consolida com a patró al segle XV, però durant segles la seva celebració va ser limitada i institucional. Als segles XVI i XVII, la diada era sobretot una festa de les elits, centrada en oficis solemnes a la capella del Palau de la Generalitat i amb una clara funció política. A diferència de la creu de Sant Jordi, que des de l'edat mitjana s'havia difós àmpliament i era visible arreu del territori i de les institucions, la celebració festiva no tenia un arrelament popular extens.

Un element clau, sovint menystingut, és la rosa. Abans que existís la diada del llibre, ja hi havia una fira de roses documentada des de l'època moderna als voltants del Palau de la Generalitat. Aquesta fira estava vinculada a rituals de primavera i, especial-

ment, a les relacions amoroses. Els homes regalaven roses a les dones com a símbol d'estima. També hi ha una lectura simbòlica dins la llegenda. De la sang del drac en brolla una rosa que el cavaller ofereix a la princesa. Amb el temps, aquest gest s'ha anat transformant i reinterpretant, obrint-se a formes més lliures i diverses d'expressar l'afecte.

És a partir del segle XIX, amb la Renaixença i l'emergència del catalanisme polític i cultural, que la diada es transforma i esdevé progressivament una festa compartida pel conjunt de la societat.

Si bé la tradició d'obsequiar roses ve de lluny, la de regalar llibres és força recent. L'any 1926, a proposta de l'editor valencià Vicent Clavel a la Cambra Oficial del Llibre de Barcelona, es va celebrar per primera vegada la Festa del Llibre a tot l'Estat, el 7 d'octubre. A partir de 1930 es va traslladar al 23 d'abril, coincidint amb Sant Jordi. Mentre la celebració

s'anava diluint a la resta de l'Estat, a Catalunya arrela amb força i es vincula cada cop més a la llengua i a la cultura pròpies, adquirint també un component de reivindicació.

L'elecció del 23 d'abril té un valor simbòlic perquè es va associar a la mort de Miguel de Cervantes i William Shakespeare. Amb el temps, però, s'ha pogut precisar que aquesta coincidència no és exacta. Cervantes va morir en realitat el 22 d'abril de 1616 i va ser enterrat l'endemà, mentre que Shakespeare va morir ja entrat el mes de maig segons el calendari gregorià, ja que a Anglaterra encara s'utilitzava el calendari julià. Tot i aquestes diferències, la data s'ha mantingut com a referència literària universal.

Amb el temps, la fusió entre la rosa i el llibre ha convertit Sant Jordi en una celebració única en què cultura, afecte i espai públic es troben. El carrer n'és el centre. La gent passeja, compra llibres, regala roses i fa seva la festa.

Al capdavall, la història de Sant Jordi no parla només d'un cavaller i un drac. Parla de qui explica les històries, de qui en té el poder i de com el poble les resignifica. És en aquesta capacitat de transformació —de la rosa, el drac, del llibre i del carrer— on rau la seva vigència i el seu potencial.

Ricard Carví Asensio
@ricardcarviasensio

LLARGA VIDA AL SAFAREIG!

L'Ateneu no és només un local: és un punt de trobada, un espai viu que respira gràcies a totes les persones que hi passen, hi participen i el fan seu. És un lloc on passen coses, però sobretot on es construeixen vincles.

Des de l'Ateneu estem molt satisfetes de l'activitat i la il·lusió que estem construint des del centre del poble, al local del carrer Cardedeu, 1. Amb més de 150 activitats a l'esquena, entitats i iniciatives locals han trobat un espai on desenvolupar els seus projectes, sempre encarats a crear una comunitat més forta, crítica, empàtica i solidària.

L'Ateneu no és només un local: és un punt de trobada, un espai viu que respira gràcies a totes les persones que hi passen, hi participen i el fan seu. És un lloc on passen coses, però sobretot on es construeixen vincles. En un moment en què tot sembla cada vegada més individualitzat, on les relacions es mercantilitzen i on l'oci sovint passa per consumir, nosaltres apostem per una altra manera de fer: compartir, aprendre i créixer col·lectivament.

Perquè vivim en un context on l'oci i la cultura estan, massa sovint, al servei de les grans empreses. On gairebé tot té un preu i on participar implica pagar. Davant d'això, des de l'Ateneu oferim una alternativa: un espai obert des d'on començar a canviar consciències i transformar, també, la nostra manera de viure a la Garriga. Un espai que no es regeix per la lògica del benefici, sinó per la del compromís i el retorn social.

I això només és possible gràcies a la gent. Només cal compromís i força de voluntat, perquè a la Garriga la gent s'estima el seu poble —i nosaltres, a l'Ateneu, ho sabem bé. És precisament aquest arrelament el que fa que entitats i projectes locals hi aportin el seu granet de sorra: des de cursos de català per a persones migrades, fins a tallers, xerrades, activitats culturals i propostes que dinamitzen el dia a dia amb art, música i gastronomia.

Cada activitat és una excusa per trobar-nos, per aprendre alguna cosa nova i per reforçar aquest teixit comunitari que, massa sovint, es dona per fet però que cal cuidar i alimentar. Perquè una comunitat forta no es construeix sola: es construeix amb espais com aquest, on la gent pot implicar-se i sentir-se part d'alguna cosa més gran.

Entenem l'Ateneu com un espai compromès amb el que passa més enllà de les seves parets. No volem ser només un lloc d'oci, sinó també un espai de consciència i acció.

També entenem l'Ateneu com un espai compromès amb el que passa més enllà de les seves parets. No volem ser només un lloc d'oci, sinó també un espai de consciència i acció. Hem estat al peu del canó amb la recollida d'aliments per la DANA, amb la lluita d'alliberament del poble palestí, amb el suport a la municipalització de l'aigua, i també, recentment, amb la construcció de la festa major alternativa, la Salifarda.

Aquests exemples no són casuals. Responen a una manera d'entendre el món i el poble: des de la solidaritat, la justícia social i la voluntat de transformar allò que no ens agrada. Perquè si no ens agrada el que tenim, no n'hi ha prou a queixar-se: cal organitzar-se i oferir alternatives reals.

I això és el que intentem fer cada dia des de l'Ateneu.

Cal dir també que tot això és possible perquè som un projecte autogestionat. No depenem de grans estructures ni de lògiques externes. El que generem econòmicament ho revertim en activitats, en programació i a obrir l'espai a tothom qui hi vulgui participar. Això ens permet mantenir l'essència del projecte: ser un espai obert, accessible i al servei del poble.

Tothom hi és benvingut. Petits i grans. Persones que ja hi participen i persones que encara no s'hi han acostat mai. L'Ateneu és un espai de totes, i especialment també de les sòcies que, amb el seu compromís quotidià, ajuden a sostenir-lo i fer-lo créixer.

Perquè, al final, l'Ateneu no és de qui el gestiona: és de qui el viu.

I això no para de créixer. Cada nova activitat, cada nova proposta, cada nova persona que s'hi implica, fa que el projecte sigui una mica més gran, més ric i més arrelat.

Per això us animem a participar-hi. A acostar-vos-hi, a proposar, a construir. Perquè el poble es fa des dels espais compartits.

I aquí, a l'Ateneu, només hi falteu vosaltres.

Ateneu Popular el Safareig
@ateneuellsafareig

PROTEGIR LA INFÀNCIA NO POT SER UN NEGOCI

Quan el sistema de protecció falla: manca de control, mercantilització i un sistema que fa pagar els errors als joves

Aquest 8 de març, des de la CUP hem tornat a posar les cures al centre del debat polític. No com una consigna, sinó com una idea molt concreta: el dret a cuidar i a ser cuidat ha d'estar garantit al llarg de tota la vida.

Però avui no ho està. El sistema de cures que tenim és fragmentat, insuficient i, en part, mercantilitzat. No arriba a tothom igual, no cobreix totes les necessitats i, massa sovint, depèn de la capacitat de les famílies per aguantar situacions límit. Qui té menys xarxa, menys recursos o més dificultats, queda més exposat.

I és en aquest context que cal entendre què està passant amb la DGAIA. Un sistema que arriba tard i acaba gestionant el dany.

Quan un infant és tutelat per l'administració, el dret a ser cuidat deixa de ser una idea abstracta i es converteix en una obligació directa de l'Estat. L'administració assumeix la responsabilitat d'aquella vida.

No és una política més. És el mínim. Per això, quan el sistema falla aquí, no parlem d'errors administratius, parlem d'una fallada estructural del sistema de cures. I això és el que estem veient a la DGAIA.

Quan el sistema falla als joves

Els darrers mesos han fet visible una realitat que feia temps que existia però que no havia emergit amb aquesta força.

El cas dels pagaments indeguts a joves extutelats, posat sobre la taula arran d'un informe de la Sindicatura de Comptes, n'ha estat el detonant.

L'informe és contundent. Descriu un sistema de prestacions amb problemes greus de control i de gestió. No hi ha verificació sistemàtica dels requisits econòmics, els sistemes d'informació no estan integrats i no permeten saber amb claredat quines prestacions cobra cada persona ni en quines condicions. Les situacions no es revisen de manera periòdica i això fa que es mantinguin ajudes que ja no correspondrien.

Quan aquests errors es detecten —sovint amb mesos o anys de retard— apareixen els pagaments indeguts.

Les xifres són molt elevades: prop de 98 milions d'euros en el cas de la DGAIA en el període analitzat, i més de 167 milions si es té en compte el conjunt del sistema en períodes més amplis.

Però hi ha una cosa important: la Sindicatura fiscalitza diners, no vides. No entra a analitzar què implica això per als joves. I el que implica és molt concret.

Retards de mesos en el cobrament de prestacions —amb resolucions que poden arribar a trigar fins a deu mesos i primers pagaments que arriben quan el jove ja està en situació de màxima vulnerabilitat—, baixa cobertura —una part important dels joves ni tan sols accedeix a aquestes ajudes— i un volum elevat de denegacions sovint vinculades a requisits burocràtics difícils de complir.

A tot això s'hi suma una manca de seguiment educatiu real. Les prestacions no impliquen un acompanyament sostingut que permeti fer un procés d'emancipació amb garanties.

El sistema arriba tard i acompanya poc. Això, en un sistema de protecció, és el problema central. I quan falla, ho fa cap als mateixos joves.

Sobre els pagaments indeguts, parlem de joves sense xarxa familiar que han rebut reclamacions de milers d'euros per prestacions que van percebre mentre estaven sota tutela. Prestacions amb criteris canviants, que sovint no entenen i que, en molts casos, es van calcular malament. Les reclamacions es van fer amb errors, exigint quantitats que no corresponien.

I això té conseqüències molt concretes: angoixa, inseguretat, por.

Ens vam reunir amb un grup de joves que s'havien organitzat per denunciar-ho. Recordo especialment dos germans, el Christian i la Irene. Estudiaven i treballaven per sostenir-se perquè la prestació no els arribava. I, de cop, un deute que no entenen, que no havien generat i que els desbordava.

Això no és una anècdota. És el sistema funcionant malament.

Vam posar el grup en contacte amb l'adjunta per la infància i es va obrir una via. Amb pressió política, amb organització dels joves, amb exposició pública. I finalment el Govern va haver de fer un pas enrere i deixar sense efecte aquests deutes, reconeixent que els errors no eren responsabilitat dels joves, que finalment van poder respirar.

Però el problema no és l'error puntual. És el patró: un sistema que no garanteix un acompanyament suficient i que, quan s'equivoca, trasllada les conseqüències a qui hauria de protegir.

La causa: un model mercantilitzat i sense control

Tot això és el resultat d'un model que s'ha anat construint al llarg dels anys. Un sistema altament externalitzat, fragmentat i cada cop més travessat per lògiques de mercat.

L'administració manté la titularitat, però moltes funcions —centres, seguiment, programes— estan en mans d'entitats externes. Això genera fragmentació.

Però també genera una altra cosa: una tensió constant entre la garantia de drets i el benefici econòmic del sistema.

La manca de capacitat, o de voluntat, de seguiment i control per part de les administracions sobre les entitats que gestionen la protecció ha generat un escenari propici on algunes d'aquestes entitats, que són un veritable entramat de mercantils, fundacions i immobiliàries, s'han lucrats a costa dels infants més vulnerables.

Quan qui gestiona prioritza sostenir estructures econòmiques i generar beneficis, la protecció deixa de ser l'únic criteri. Els recursos, les ràtios, les condicions dels equips... tot passa pel filtre del cost.

Això condiona el model. I es veu als centres, als equips, a la capacitat d'atenció. Amb una administració que no ha exercit prou les seves funcions de control i inspecció, la Sindicatura de Comptes ja alertava de riscos de conflicte d'interès i de dificultats reals de supervisió.

El resultat és un sistema mercantilitzat i amb dèficits greus de control que facilita l'entrada de la corrupció. I el més preocupant és que, fins ara, ni la mala gestió ni els possibles casos d'enriquiment il·lícit han tingut conseqüències.

Quan el sistema es construeix amb lògiques de mercat, el risc no és només que funcioni malament: és que acabi generant incentius per fer negoci allà on només hi hauria d'haver drets.

Quan fallen els controls: la denúncia a Europa

El fet que l'Oficina Antifrau doni versemblança a les denúncies rebudes i hagi obert investigacions no és menor.

Vol dir que hi ha indicis prou greus perquè s'activin mecanismes d'investigació. Però també posa en evidència una altra realitat: sense persones que ho expliquin des de dins, tot això no surt.

Ara mateix hi ha un informant protegit que ha fet el pas, però que ha perdut la feina fent-ho. Ha de ser obligació de l'administració garantir la protecció integral de les persones alertadores i desenvolupar una llei catalana que ho faci. Sense aquesta protecció, el sistema es blindarà i les irregularitats no afloraran.

L'Oficina Antifrau, però, és lenta. I mentre s'investiga, el sistema continua funcionant amb els mateixos mecanismes. Sense anar més lluny, Drets Socials acaba d'activar la pròrroga d'un dels contractes que Antifrau investiga.

Per això des de la CUP vam decidir fer un pas més i portar el cas a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude, l'OLAF.

La denúncia posa el focus en programes per a joves extutelats gestionats per la DGAIA i executats per la UTE Fundació Mercè Fontanilles – Fundació Resilis, finançats totalment o parcialment amb fons europeus, amb un volum de 3,4 milions d'euros.

El que descrivim a la denúncia no és una incidència puntual, sinó un conjunt de fallades de control: ajudes abonades sense verificar adequadament la situació econòmica dels joves, errors en els càlculs de les prestacions, manca de seguiment posterior... I també apunta a un element especialment greu: la possible existència de places «fantasma». És a dir, places residencials que s'haurien facturat o declarat sense correspondre a usuaris reals, generant cobrament de fons públics per serveis no prestats. Això hauria permès inflar artificialment el nombre de places ocupades i, en conseqüència, el finançament rebut.

Ja no estariem davant d'errors de gestió, sinó davant d'un ús indegut de recursos públics que cal investigar a fons. A més, la denúncia posa en qüestió la supervisió sobre aquestes entitats i la possible imputació incorrecta de despeses a fons europeus.

Per això es demana a l'OLAF que investigui, que requereixi documentació a la DGAIA i als gestors, i que determini si hi ha responsabilitats en la gestió d'aquests recursos.

Portar-ho a Europa és també una manera de forçar una revisió del model i una assumpció de responsabilitats que, fins ara, no s'han produït amb la profunditat necessària.

La prevenció que no arriba a temps

Però si ens quedem aquí, ens equivoquem. Perquè el problema no comença als 18 anys. Comença molt abans.

Els equips EAIA —els Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència— són la primera línia del sistema. Són els que haurien de detectar situacions de risc, intervenir a temps i treballar amb les famílies perquè els infants no hagin de ser separats del seu entorn.

Són, en teoria, la peça clau per evitar que el sistema de protecció hagi d'actuar en la seva forma més dura.

Però la realitat és que aquesta funció avui no es pot exercir en condicions.

Això no és una percepció externa. És el que expliquen les mateixes professionals dels equips EAIA, que fa temps que alerten que no poden fer la feina en condicions, que treballen amb càrregues molt elevades, amb ràtios que fan impossible un seguiment continuat dels casos. Això implica que moltes intervencions es limiten a moments puntuals, sense continuïtat ni capacitat real d'acompanyar processos familiars complexos.

El temps es destina a gestionar urgències, a respondre a situacions que ja són greus, i no a fer el treball de fons que permetria prevenir-les.

Quan això passa, el sistema entra en una dinàmica perversa: menys prevenció vol dir més situacions de desemparament, més tutela i més infants que acaben entrant en centres. I això alimenta el mateix model que després es diu que no funciona. I té conseqüències molt concretes.

Situacions de risc que podrien haver estat reconduïdes amb una intervenció sostinguda acaben derivant en desemparament. Famílies que podrien haver rebut suport a temps arriben al límit sense que el sistema hagi pogut intervenir amb prou intensitat.

I això també impacta en la qualitat de la intervenció: menys temps per construir vincle, menys marge per entendre les dinàmiques familiars i menys capacitat per generar alternatives reals.

El sistema no només arriba tard. Arriba quan ja no hi ha gaire marge.

I això explica, en part, per què després ens trobem amb un volum tan elevat d'infants institucionalitzats.

Centres al límit: protegir o contenir?

Els centres residencials haurien de ser un recurs excepcional, pensat per a situacions molt concretes i per períodes limitats. Però en la pràctica s'han convertit

en una peça central del sistema.

I ho fan en condicions que no permeten garantir una atenció adequada.

El que passa dins dels centres no és una hipòtesi. És el que expliquen educadores i professionals que hi treballen, sovint des de la frustració de no poder fer la feina com caldria.

Descriuen una situació de sobreocupació sostinguda. Els centres operen per sobre de la seva capacitat i això té un efecte en cadena: els infants no són assignats al recurs més adequat, sinó al primer lloc disponible.

Això implica que conviuen en un mateix espai perfils molt diversos, sovint incompatibles: joves amb problemes de salut mental, situacions de violència, conflictes greus de conducta i trajectòries de gran vulnerabilitat.

Tot això sense disposar dels recursos especialitzats necessaris.

A aquesta situació s'hi suma una manca estructural de recursos humans. Les ràtios són ajustades, costa cobrir baixes i hi ha dificultats per consolidar equips estables. La rotació de professionals és elevada, i això té un impacte directe en la intervenció.

Perquè sense continuïtat, no hi ha vincle. I sense vincle, no hi ha procés educatiu possible.

Els mateixos professionals expliquen que el dia a dia queda absorbit per la gestió de conflictes. El temps es destina a mantenir la convivència, a contenir situacions de tensió, a garantir el mínim funcionament.

El treball educatiu, que hauria de ser el centre de la intervenció, queda relegat.

Això té conseqüències clares: augment de la tensió als centres, deteriorament de la convivència, dificultats per establir itineraris educatius i risc de revictimització dels infants.

El centre deixa de ser un espai de protecció estable. Es converteix en un espai de gestió de situacions complexes. I això no és el que hauria de ser el sistema de protecció.

El que estem veient no són disfuncions aïllades. És un sistema que, peça a peça, ha deixat de posar els infants al centre.

Canviar el model: de la denúncia a les propostes

Davant d'aquest escenari, no n'hi ha prou d'assenyalar els errors. Cal canviar el model.

El primer és garantir que el sistema compleix la seva funció bàsica. En el cas dels joves extutelats, això vol dir assegurar que les prestacions arribin a temps, reduir els terminis de resolució i eliminar traves burocràtiques que deixen fora part dels joves. També vol dir evitar que els errors de l'administració es converteixin en deutes, i garantir un acompanyament socioeducatiu real que permeti processos d'emancipació amb garanties.

Però el problema no és només en la sortida del sistema. És estructural.

Cal reforçar de manera efectiva els mecanismes de control i inspecció. Això passa, entre altres coses, per crear un mecanisme independent, vinculat a l'Observatori dels Drets dels Infants, que pugui supervisar què passa dins dels centres, avaluar les condicions de vida dels infants i garantir el compliment dels seus drets.

També cal abordar el model de gestió. La protecció de la infància no pot dependre de lògiques de negoci. Cal avançar cap a la desmercantilització del sistema i reforçar-ne el caràcter públic, apostant per una gestió directa dels serveis i reduint progressivament el pes dels operadors privats.

Això exigeix transparència i responsabilitats. Cal auditar els gestors actuals de manera independent i fer-ho amb llum i taquígrafs. I, si hi ha hagut mala gestió o irregularitats, cal que tingui conseqüències.

El sistema també passa pels seus professionals. No es pot garantir una bona atenció amb equips precaris. Cal assegurar condicions laborals i salarials equiparables al sector públic, estabilitzar els equips i reconèixer la feina que fan. Alhora, cal reforçar la prevenció. Dotar els EAIA de recursos suficients per intervenir a temps i evitar que les situacions arribin al punt de ruptura.

I cal reduir la institucionalització. Això implica desplegar alternatives reals i posar límits clars al model actual: prohibir per llei l'entrada d'infants de 0 a 6 anys en centres i avançar cap a centres més petits, amb un màxim de 10 o 12 infants, que permetin una atenció real.

Finalment, hi ha una condició imprescindible perquè tot això sigui possible: protegir qui denuncia. Sense alertadors, el sistema no es corregeix.

Aquestes mesures no són un programa ideal. Són el mínim necessari per començar a revertir una situació que ja sabem que no funciona.

Parlem de vida

Perquè darrere de cada expedient hi ha una vida. I aquesta vida no pot estar en mans d'un sistema on alguns han vist una oportunitat de negoci.

Cal treure definitivament les urpes de qui fa diners amb la vulnerabilitat dels infants. Cal posar fi a un model que ha permès que la mala gestió, els abusos i fins i tot possibles pràctiques corruptes s'hagin pogut sostenir sense conseqüències. La protecció de la infància no pot ser un espai de negoci ni d'impunitat. Ha de ser un espai de drets, de responsabilitat pública i de garanties. I això vol dir una cosa molt clara: davant un sistema que s'ha deixat créixer, tolerància zero amb la corrupció i amb qualsevol negoci fet a costa dels infants.

Pilar Castillejo

física i Diputada al Parlament de Catalunya per la CUP- Defensem la Terra
@pillicastillejo

UN IMPERIALISME QUE S'ACCELERERA: LES GUERRES DE TRUMP

Clarament podem afirmar que aquesta segona administració de Trump a la presidència dels Estats Units ha trasbalsat la política internacional. Xantatges aranzelaris, bloquejos econòmics unilaterals, segrest de presidents, assassinats de líders polítics i religiosos, bombardejos... I malgrat deixar anar algunes excuses heretades del passat, com «la lluita contra el narcotràfic», no s'està d'exposar obertament que aquestes agressions són per quedar-se el petroli o per canviar un govern que no li agrada.

Però aquest cop no només afecten «països pàries» d'aquell anomenat «tercer món», sinó que l'afer dels aranzels i les amenaces de comprar o ocupar militarment Groenlàndia exposa que no té cap complex per pressionar també els mateixos estats de la Unió Europea.

Semblaria que hagués desaparegut tota legislació internacional i que Trump dirigís la política exterior com si es tractés de negocis agressius amb el comodí de l'exèrcit. El seu passat de magnat del negoci immobiliari i els seus aires de megalòman contribueixen a amplificar-ne la sensació.

Més enllà de la particularitat del personatge en si, convé tenir una mirada més global per entendre els suports que rep aquest corrent polític, que podríem qualificar d'extremament xovinista, o de neofeixista, i que a part de l'administració Trump també el trobem en governs d'altres estats, cadascun amb les seves pròpies característiques.

La seva base ideològica la podem trobar perfectament reflectida en el discurs de Marco Rubio, actual secretari d'Estat dels EUA, a la Conferència de Seguretat de Munic d'aquest passat mes de febrer de 2026. Partint d'un anticomunisme furibund que beu de la política de blocs de la Guerra Freda, abraça la doctrina del «xoc de civilitzacions». Reafirma un racisme cultural basat en la supremacia d'una «civilització occidental» vinculada a la religió cristiana (en alguns discursos utilitzen el concepte «judeocristiana» per encabir-hi l'Estat d'Israel). Això li permet confrontar el dimoni de l'islamisme, en aquest cas orientat cap a la branca xiïta, per no molestar les seves aliances amb les petromonarquies del Golf i sectors fonamentalistes de la branca sunnita, i concentrar-se en els atacs a l'Iran i l'anomenat Eix de la resistència.

També utilitza el racisme cultural com a base per fer una crítica particular a l'era de la globalització neoliberal. La globalització neoliberal fou un període iniciat a la dècada dels anys vuitanta del segle xx de la mà dels pares polítics d'aquesta nova extrema dreta: el govern de Beguín a Israel, 1977-1983; el govern de Thatcher a Gran Bretanya, 1979-1990; i el govern de Reagan als Estats Units, 1981-1989. Amb el precedent de la dictadura de Pinochet a Xile iniciada el 1973, assessorada econòmicament pels anomenats Chicago Boys.

Què passava aleshores? El debilitament i la posterior desaparició de l'URSS, amb un debilitament del moviment obrer i dels diferents moviments socialistes i de les lluites antiimperialistes, va permetre que aquesta aliança «occidental» imposés una acceleració del capitalisme, on fins i tot el sector de la socialdemocràcia europea va acceptar les mesures liberalitzadores. Tot l'organigrama internacional s'hi va acomodar: Fons Monetari Internacional, Banc Mundial, Organització Mundial del Comerç... Fou el marc polític ideal perquè els grans monopolis de les empreses multinacionals aprofitessin la revolució tecnològica, energètica i de transports per fer-se a mida el nou «sistema-món». Sense els topalls de les proteccions a la sobirania per mantenir les despeses socials hi va haver un fort augment de l'espoli de recursos, explotació internacional del treball, lliure mobilitat de capitals, control de rutes i mercats... per augmentar la seva taxa de guany. D'aquí l'augment global de la desigualtat, que en el nostre cas fou pal·liada en gran part amb la bombolla del deute.

Però què succeeix entrant el segle xxi? Apareixen les anomenades «potències emergents», un seguit d'estats anomenats BRICS per les inicials dels estats més destacats (Brasil, Rússia, Índia, Xina, Sud-àfrica), que esdevenen competidors de l'hegemonia «occidental» promovent empreses públiques i privades amb matriu en els seus estats. I en adonar-se que l'estructura econòmica internacional està feta a mida per beneficiar les empreses estatunidenques i europees, comencen a plantejar i introduir estructures alternatives, des de bancs regionals fins a diferents intents de substituir el dòlar com a moneda d'intercanvi internacional.

La pèrdua del dòlar com a moneda d'intercanvi internacional suposaria un cop molt dur per a l'economia dels Estats Units i el seu avantatge empresarial. Sobretot amb l'efecte sobre els petrodòlars. El fet que totes les compravendes de gas i de petroli s'hagin de fer amb dòlars assegura un domini financer molt important per als bancs estatunidencs. Similar a la situació de l'Estat francès amb el franc CFA als estats de les seves antigues colònies africanes.

A nivell polític, l'hegemonia «occidental» també es veu cada cop més qüestionada. I moltes resolucions de l'Assemblea General de les Nacions Unides obtenen votacions contràries als interessos dels governs dels Estats Units i la Unió Europea. A l'Amèrica Llatina, considerada el «pati del darrere» dels EUA, el 1998 hi apareix la revolució bolivariana de Veneçuela. El govern de Chávez llança la proclama del «Socialisme del segle xxi», i es converteix en un exemple de desmuntar la política neoliberal. Amb la renacionalització del petroli es disposa a finançar projectes socials per a les masses empobrides de la població, estreny lligams amb Cuba i genera una nova estructura politicoeconòmica amb diferents governs progressistes del continent sud-americà. I davant dels atacs econòmics en forma de bloquejos i sancions per part dels governs dels EUA i la UE, estreny aliances amb estats dels BRICS.

Diferents governs d'arreu del món, empesos ja sigui per moviments d'esqueres contra els plans d'ajust estructural, moviments antiimperialistes o per les mateixes empreses nacionals que entreveuen majors beneficis a l'entorn dels BRICS, cada cop aposten més pel multilateralisme. Els és més beneficiós econòmicament, socialment i políticament.

La resposta del govern dels EUA, i com a seguidisme de la UE, és la militar. Arriben les guerres de l'administració Bush sota l'espantall d'un nou enemic internacional: el fonamentalisme islamista. En realitat, són guerres encaminades al control de la regió de l'Oest Asiàtic (Orient Mitjà), un dels epicentres de l'extractivisme gasístic i petroler.

Posteriorment, la crisi de 2008, derivada de l'esclat de la bombolla financera, mostra la debilitat del model neoliberal i d'aquells que l'havien promocionat, i provoca que molts estats, malgrat l'amenaça militar, se segueixin decantant pel multilateralisme.

Però quin punt d'inflexió provoca aquesta crisi? Aquesta crisi destapa la vulnerabilitat de la classe mitjana estatunidenca i europea. Una classe entesa en termes de capacitat de consum, i que constituïa els grans mercats mundials on en l'economia globalitzada tothom hi volia vendre les seves mercaderies. A la vegada, era el gruix de votants d'uns sistemes polítics dominats per una alternança de partits que no qüestionaven mai l'economia liberal.

De cop i volta aquesta classe s'adona que està perdent poder adquisitiu de forma dràstica. Que la precarietat laboral, la privatització dels serveis, l'especulació immobiliària... els empeny a l'abisme de la misèria social. Emergeixen mobilitzacions d'esqueres, però també creix un discurs que busca desviar la culpa cap al dèbil. I aquí tornem a agafar el discurs de Marco Rubio a la Conferència de Seguretat de Munic de 2026. Rubio ens diu que el problema de la globalització és que ha permès l'entrada de migració als EUA i la UE, i que les potències emergents, hostils als interessos dels EUA i la UE, han dut a terme polítiques sobiranes.

La realitat és que les seves multinacionals s'han trobat amb una nova crisi per l'augment constant dels seus guanys, i que es necessiten noves doctrines del xoc per reconfigurar l'estructura econòmica i política internacional. El nacionalisme xovinista apareix per disciplinar la societat interna, per sobreexplotar bosses de població racialitzada i per justificar les guerres exteriors. Noves faccions i formacions d'extrema dreta comencen a créixer, i a rebre suport de grans magnats de la indústria de l'energia i de les noves tecnologies, les principals competidores de les grans empreses dels BRICS.

L'administració Obama (2009-2017) dona cobertura política a la reconversió de les empreses petroleres i gasístiques dels Estats Units en exportadores del petroli i el gas extret a través del fracking. I la guerra d'Ucraïna és perfecta per eliminar la competència russa i convertir-se en el principal proveïdor del mercat europeu. Però cal més agressivitat per confrontar molts fronts oberts.

Israel mostra el camí. Després d'anys d'ocupació militar, règim d'apartheid i atacs als països del voltant, el govern de Netanyahu desferma el genocidi a Gaza i amplia l'agressió cap a la resta de Palestina, el Líban, Síria, el Iemen, l'Iran... La nova extrema dreta internacional es converteix en el seu suport més incondicional. Veuen en Israel una societat a imitar pel que fa a l'apartheid racial en clau legislativa i de control social intern. Així com l'avantguarda en la lluita islamòfoba, i en un model que no respecta cap legislació internacional forjada en el passat.

Sí, aquella legislació internacional que, com bé va advertir el primer ministre del Canadà a la Cimera de Davos de 2025, ja no utilitzava el mateix barem per a tothom i servia més per penalitzar qui portava la contrària a l'hegemonia mundial. Però ara, en part degut a aquests canvis amb el multilateralisme, s'havia acabat convertint en una molèstia per al pol hegemònic.

A la vegada, el règim israelià veu en l'extrema dreta internacional aquell sector polític que no li posarà problemes en el seu model colonialista i genocida. No és gens casual que el Likud, partit de Netanyahu, s'hagi convertit en el primer partit observador no europeu del grup europarlamentari d'extrema dreta Patriots.

La segona administració de Donald Trump ha seguit el model israelià, amplificant-lo a nivell global. Augment del racisme en l'estructura interna i ús de la força militar per eliminar adversaris. Ha accelerat les característiques de l'imperialisme.

És en aquest marc que cal situar tota aquesta agressivitat. I és en aquest marc que les organitzacions revolucionàries d'esqueres l'hem de confrontar. Requeix que plantegem com enfrontar aquest feixisme internacional, amb quines aliances nacionals i internacionals, amb quins discursos i també amb quines armes. Al feixisme del segle xx se'l va haver de derrotar en l'àmbit militar, i aquest nou feixisme també sembla que arrasa amb tot si no té un component militar fort de confrontació. És el nostre repte, i no el podem obviar si volem aspirar a viure en una societat justa i solidària.

Arnau Carné
militant d'Ítaca / @arnautigre

EL MÓN SE'N VA A LA MERDA... RECUPEREM EL FIL, ORGANITZEM-NOS

Totes recordem els dibuixos d'arcs de Sant Martí plens de colors amb aquella frase del «Tot anirà bé». Aquell moment de la covid, tancades a casa, aplaudint les professionals de l'àmbit sanitari i les cuidadores dels nostres avis i àvies. Quan ens trobàvem als balcons picant cassoles o saludant les veïnes que de cop semblaven les nostres millors amigues. Llavors el món semblava aturat. I va començar una remor innocent que pregonava l'oportunitat perfecta per canviar les coses: repensar la societat, posar les persones al centre, crear horitzons nous... Doncs resulta que els canvis no són espontanis, i perquè tot vagi bé, algunes coses han de canviar. I perquè les coses canviïn, algú les ha de fer diferent.

Guerres que no s'acaben mai, preus que puguen més ràpid que els sous, una crisi climàtica que no espera, i l'extrema dreta, de moda. El problema no és que tot s'hagi torçat de cop. El problema és un sistema que fa temps que no se sosté, i quan això passa, el desconcert no és una excepció: és el punt de partida. La pregunta, doncs, no és només què passa, sinó què fem al respecte.

Quan el món s'esquerda (i no és la primera vegada)

Posant-nos en pla marxistes, veurem que la crisi del capitalisme que vivim no és res nou. La història és un procés dialèctic entre classes i interessos que entren en conflicte i generen nous ordres, nous sistemes. Un procés amb diferents etapes: creixement, crisi, conflicte i reorganització. I en aquests moments de canvi, el món acostuma a semblar bastant ingovernable.

Ja ho hem vist abans. Potències imperialistes del continent europeu competint pel control del planeta: recursos, mercats, territoris. Tot plegat sota el discurs de la «missió civilitzadora», unes pràctiques totalment extractivistes i una lògica totalment supremacista: l'imperialisme. Un ordre que es va acabar amb dues guerres mundials que van configurar un nou sistema: el món bipolar. Els Estats Units i la Unió Soviètica mantenint un equilibri tens en disputa ideològica i, sobretot, econòmica. Estabilitat relativa, sí, però també una violència global constant i lluny dels focus, al Sud global. Guerres llunyanes pel control econòmic de qui pretén sostenir el món. I amb la caiguda del mur de Berlín l'any 1989, i les diferents guerres regionals per a la reorganització del poder i la influència dels Estats Units (el Golf 1991, Balcans 1995-2001, Afganistan 2001 i Iraq 2003), altre cop, el naixement d'un nou ordre mundial. L'hegemonia total dels Estats Units darrere la falsa multipolaritat de les institucions internacionals: l'OTAN, les Nacions Unides, el Fons Monetari Internacional, el Banc Mundial o la mateixa Unió Europea. Totes aquestes, institucions internacionals al servei de les polítiques neoliberals que van fer quallar el discurs del «capitalisme vencedor», i de l'«hem arribat a la fi de la història»: la desesperança, la manca d'utopies i alternatives possibles. Aquesta última etapa, malgrat se'ns ha fet llarga, ha durat poc.

Ara ens trobem en aquesta distopia tan real de la transició a un sistema nou. Des de 2010 s'està posant en crisi, de nou, l'ordre mundial establert, de la mateixa manera que ha passat en les etapes anteriors. Crisi del poder hegemònic (extremistes dels Estats Units rebentant des de dins el que havien construït), crisis econòmiques recurrents (que no són errors puntuals, sinó símptomes estructurals) i, com sempre, la guerra (especialment a països del Maixriq com Síria, el Iemen, Gaza, el Líban, l'Iran...), que reapareix com a mecanisme de reordenació. Aquesta vegada, però, el relat que pretén explicar el perquè del nou cicle canvia la «democràcia» i els «drets humans» per la «seguretat», «l'estabilitat» o «el control». El vocabulari s'actualitza; la lògica de fons, no. Conceptes buits en boca de qui incentiva la guerra i el desordre mundial. I tot això genera una cosa molt concreta: absència de consens i incertesa permanent.

El moment Gramscian: quan encara no sabem què ve després

El líder sard del Partit Comunista Italià, Antonio Gramsci, ho va resumir millor que ningú des de la presó als anys trenta: «el vell món es mor, el nou triga a aparèixer i en aquest clarobscur neixen els monstres». Gramsci parla dels moments en què l'ordre antic ja no pot mantenir la seva legitimitat, el nou ordre encara no s'ha consolidat, i en aquest buit de poder i sentit apareixen fenòmens reaccionaris, autoritaris o irracionals: els monstres. No és una metàfora especialment optimista, però és bastant precisa per explicar l'ascens del feixisme i altres expressions polítiques d'extrema dreta.

L'ordre anterior ja no funciona com abans, però no hi ha cap alternativa consolidada. El relat de la fi del món ha reforçat l'individualisme extrem, ha normalitzat la postveritat i el fals qüestionament de l' statu quo des de dins del mateix statu quo. Un fort cinisme polític que abraça l'arribada de l'extrema dreta. En aquest sentit, Donald Trump és clarament qui personifica el principal monstre que s'ha erigit en aquest clarobscur de la transició. Ell i tota l'extrema dreta que l'envolta i que ell mateix promociona com Bolsonaro, Milei, Meloni, Orban, Netanyahu, Abascal, Orriols...

Però perquè aquest tipus de discursos funcionin, abans ha de passar una cosa: que la societat es trenqui. Ja al segle XIV, Ibn Khaldun, historiador, filòsof i polític àrab d'origen andalusí, un dels fundadors de la sociologia, parlava de la importància de la cohesió social per sostenir el poder. Quan aquesta cohesió desapareix, quan creixen les desigualtats, la distància entre governants i governats i, per tant, regna la desconfiança, el sistema es torna fràgil. I això és exactament el que tenim. Dècades de neoliberalisme que no només han precaritzat la vida, sinó que han erosionat els vincles col·lectius. Hem passat de pensar en termes de comunitat a pensar en termes de supervivència individual.

I aquí és on Marx torna a ser útil amb el concepte d'alienació: la capacitat del sistema per fer-nos sentir desconnectades de nosaltres mateixes, d'allò que fem o de la societat. Un sistema que ens fa creure que la precarietat ja no és estructural, sinó un problema personal. O que l'atur és degut a la manca d'esforç personal, i l'ansietat, purament una qüestió individual. Els problemes col·lectius desapareixen com a tals i nosaltres restem alienes i neutres a les estructures que ens governen.

Un sistema que ens fa creure que la precarietat ja no és estructural, sinó un problema personal.

Però l'alienació no elimina el conflicte, el desplaça, l'aïlla deixant-nos soles davant d'una estructura sòlida i robusta que ens aixafa. L'aïllament no és un efecte col·lateral sinó que és funcional al sistema. És l'element d'alienació més bèstia que ens ha portat al trencament radical de la cohesió social. I el resultat és una combinació bastant explosiva: frustració, cinisme polític i desmobilització. La sensació que «res no canviarà» acaba sent més paralitzant que qualsevol repressió directa. Una societat desorganitzada, individualitzada i despolititzada és molt més manipulable. La teoria de la fi de la història deixa de ser teoria i es converteix en experiència vital. No és una apatia natural sinó una apatia produïda.

I quan no hi ha camí, és quan apareixen les dreces. Com d'alguna manera insinuava Gramsci, quan desapareixen els horitzons col·lectius, algú n'ocupa l'espai. L'extrema dreta no és un accident. És una resposta reaccionària i autoritària a aquest moment de desorientació i ho fa amb certa eficàcia: construeix una idea de comunitat basada en la por, la identitat i l'exclusió. No resol les contradiccions, però ofereix una narrativa clara i fàcil en un món confús. Assenyala culpables i promet recuperar un ordre que, curiosament, mai no va existir tal com el descriu. I això té èxit sobretot entre una generació que ha crescut sense garanties materials i amb la idea que el futur serà, com a mínim, pitjor que el present.

Recuperem el fil... organitzem-nos!

I en aquest punt del relat és on val la pena recordar una altra cosa que també s'ha repetit en tots els cicles i etapes de la història: en tots els moments de crisi i desorientació han aparegut respostes des de baix. Moviments obrers, lluites anticolonials, processos revolucionaris, formes diverses d'organització popular que han estat l'expressió de la resistència social que defensava noves formes d'organització social més justes i igualitàries. Espais de resposta col·lectiva que reconstruïen l'esperança.

Potser, com dèiem abans, la pregunta que ens hem de fer ara no és només què passa, sinó què fem al respecte. Com ens hi situem col·lectivament? Com recuperem el fil de l'organització? Perquè la resposta no podrà ser individual. No ho ha estat mai. Davant d'un sistema que fragmenta, la resposta passa per reconstruir vincles, tornar a polititzar el malestar i tornar a generar espais compartits des d'on pensar i actuar. Trencar amb l'aïllament i recuperar el nosaltres, la comunitat.

Això, aquí i ara, vol dir defensar serveis públics dignes, des de l'educació i la sanitat universal i de qualitat, passant per la mobilitat i el transport públic. Vol dir defensar el dret a un habitatge digne i garantir que ningú no hagi de marxar del poble per no poder pagar un lloguer. I també vol dir recuperar espais de vida col·lectiva on deixar de ser individus aïllats i tornar a ser comunitat, dinamitzant les places i els carrers, i compartint projectes i espais. No és especialment èpic però sí imprescindible, perquè si alguna cosa ens ensenya la història és que aquests clarobscurs, aquests moments de crisi i transició també són moments d'obertura. I que, malgrat tot, res està escrit i ara sempre serà una oportunitat per tornar a imaginar futurs que valguin la pena viure.

Aina Tella

polítologa, regidora de la CUP de la Garriga / @aina_tella

LA DOLÇOR DE VIURE

de Joan Todó. Editat per LaBreu Edicions, 2025

Joan Todó, llibre de contes, LaBreu Edicions. Això no només és un haiku, sinó una garantia de qualitat. Todó, el talp sudista darrere les línies metropolitananes, a banda de ser un poeta enorme, un novel·lista enorme i un tuitaire enorme, també és un contista enorme. Ho acredita el premi Ciutat de Barcelona de narrativa que ha rebut fa poc per La dolçor de viure, quart llibre de relats que es premia en els trenta i uns quants anys de vida del guardó.

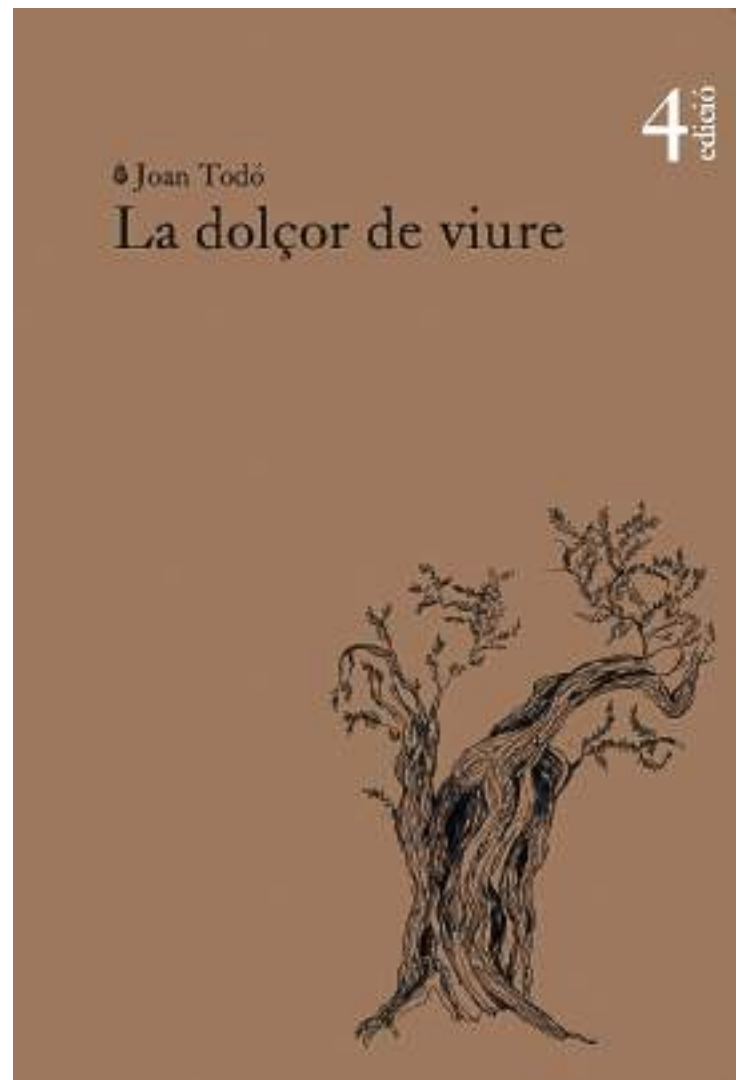
La dolçor de viure. No us deixeu enganyar pel títol. El de la Sènia és tan poc procliu a l'ensucrament com ho és a la finíssima ironia. Els relats s'acosten més a la dolçor d'haver viscut o fins i tot a la dolçor de si hagués pogut viure. La revelació narrativa, però, prové d'aquell pensament clarivident que ens molesta d'admetre: «I si és realment això la dolçor de viure, sense ironies?».

El llibre és exemplar en molts aspectes. El primer que em ve al cap és com a contraargument a la lletania aquella que sempre es queixa que «els reculls de contes són irregulars» o que «en els reculls, ja se sap, n'hi ha uns que més i uns que fan de farciment». Aquí la cosa insòlita és que se salven tots. O, dit en positiu, que excel·leixen tots. Fins i tot diria que sobresurten tots, oxímoron que només ho és si parlem del recull pròpiament dit, però que si els posem en relació amb la resta de llibres de relats que es troben a les llibreries, sí: es pot dir que sobresurten tots.

Ara bé, l'exemplaritat que m'agradaria destacar del llibre de Todó va per una altra banda. No és la més evident, perquè no s'anuncia com a tal, però em sembla un llibre modèlic pel que fa a com s'han de tractar literàriament aquells temes que solem identificar com a sociopolítics, aquells que classifiquem com a «literatura compromesa» quan es tracten duent-los a primer terme, posant-los tots els focus i animant més la reacció immediata i la confirmació del ja sabut que no pas el digerir pausat. Si bé la majoria d'arguments giren al voltant de les relacions íntimes i familiars, només que fem una passa enrere veurem que es declinen a partir d'un seguit de temes que solen ser carn de la considerada «literatura compromesa». Així doncs, veiem que hi apareixen pasteristes, víctimes de bullying i de la solitud urbana, sensesostres, el fangar moral de la Guerra Civil i, per allà al mig, una nova perspectiva de la Revolució Francesa. Jo diria que és el millor indicador que s'ha tractat bé un d'aquests temes, quan el trobem equilibrat, o fins i tot dissimulat, entre molta teca humana, sense renunciar al matís, la subtilesa, la complexitat i la molt enyorada polisèmia.

Albert Pijuan

escriptor, dramaturg i traductor català

DE BON COMENÇAMENT

El disc de presentació del projecte La Rauxa

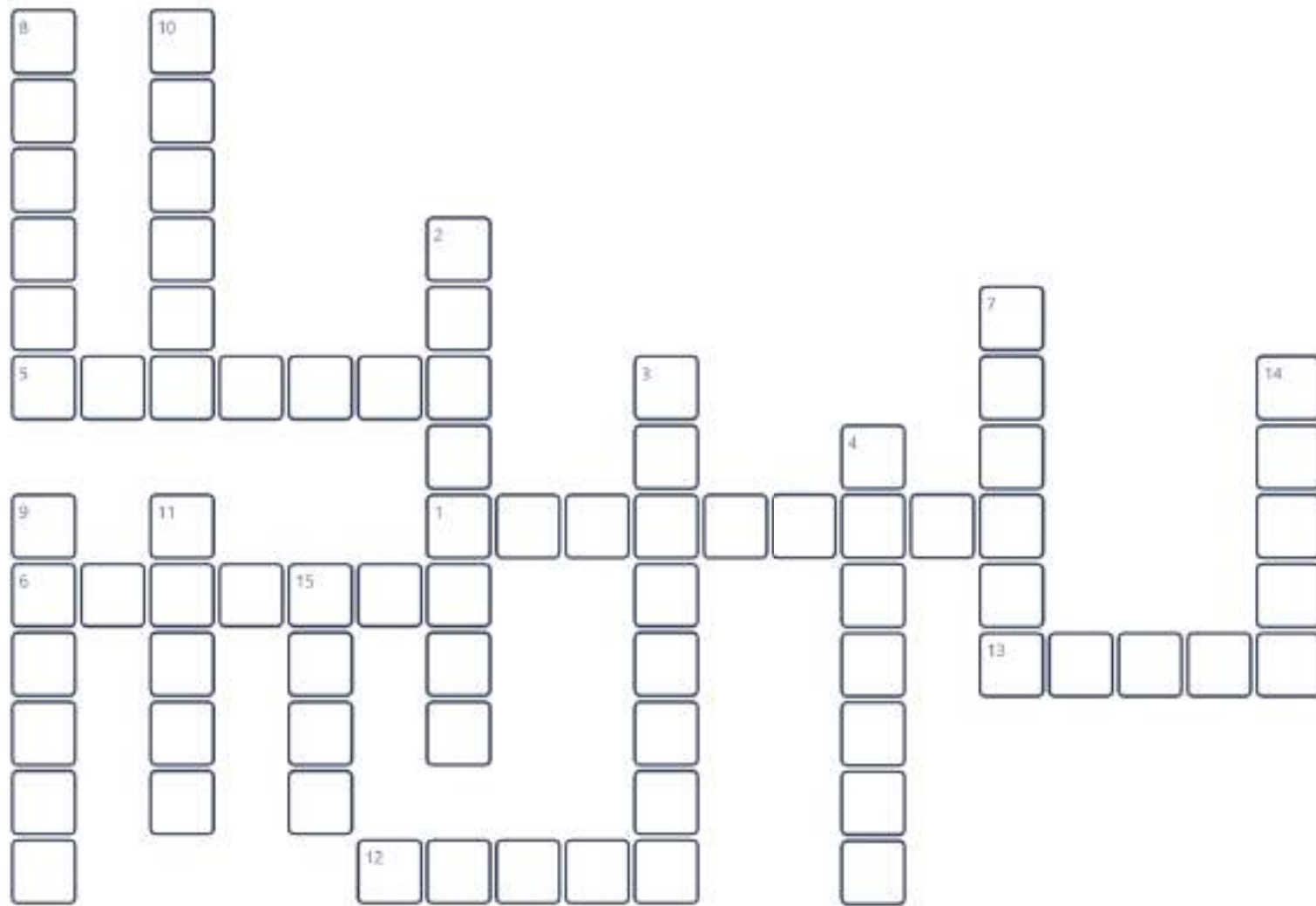
Per fi la rauxa supera el seny! El disc de presentació del projecte liderat per la vocalista Laura del Pino va molt més enllà d'una bona demostració d'estil. La Rauxa agafa el fil de la tradició modernista icònica de les dècades dels seixanta i els setanta a casa nostra. Guillermina Motta, Núria Feliu, la Jacinta o Els tres tambors. La moguda mod i el fil de la Nova Cançó s'allarguen fins al nostre 2026, ben entrat el segle XXI, tot reivindicant la música acústica com l'hem coneguda sempre i l'havíem vista dalt dels escenaris i en sales petites, amb una banda sòlida, uns arranjaments cuidats i un so polit al detall. No es tracta de quatre cançonetes originals amb lletretes poc transcendents, es tracta d'una declaració d'intencions, amb missatges contundents que ataquen on fa mal. Idees clares per un moment amb pocs referents culturals. Escolteu el disc, que val la pena!

Pep Tarradas i Dulcet

Militant i ex regidor de l'assemblea de la CUP de la Garriga
@peptarradas

Geopolítica

Horizontals

- **1.** El genocida
- **5.** El tontet espanyol
- **6.** Mortícia
- **12.** El «peluca»
- **13.** Mira, a aquest l'han fet fora!

Verticals

- **2.** El pallasso
- **3.** El líder suprem
- **4.** El guapo, però poc més
- **7.** El segrestat
- **8.** I la europea?
- **9.** Tu a la teva, -Quim!
- **10.** Supporter del genocida nostrada
- **11.** El pedòfil
- **14.** El desnazificador
- **15.** Organització terrorista...

Carrefour

Pizza
Hut.

PUMA®

SIEMENS

Coca-Cola®

**BOICOT A EMPRESAS QUE PATROCINEN
EL GENOCIDI A PALESTINA**